

DENİZDEN ŞEHRE!

Alarm Phone'un 5 yılı

Seebrücke (Deniz Köprüsü) hareketinin Akdeniz'deki kitlesel ölümleri protesto etmek için Berlin'de yaptığı eylem, 17 Mayıs 2019.
Foto: SEEBRÜCKE

Avrupa'ya Hoş geldin! Open Arms yaklaşık 120 göçmenle beraber Lampedusa'da karaya çıktı, Ağustos 2019.
Foto: Friedrich Bungert / Sea-Watch e.V.

Frankfurt'taki Seebrücke eyleminde
nehir bloke edildi, Ağustos 2019.
Foto: Hagen Kopp

Welcome United 'Geçit-Güç-Bloke', unteilbar
eylemi, Dresden/Almanya, Ağustos 2019.
Foto: Mazlum Demir

DENİZDEN ŞEHRE!

Alarm Phone'un 5 yılı

Fotoğraf sergisi,
Oujda/Fas, Ekim 2018.
Foto: Amélie Janda

İÇİNDEKİLER

12	1 ULUSÖTESİ DAYANIŞMANIN 5 YILI
14	Giriş
18	Selam, arkadaşım, Ben Alarm Phone'danım.
23	Hareket Halindeki Kadınlar
27	Akdeniz'de 'Dönüm Noktaları'
34	2 AKDENİZ'İN FARKLI BÖLGELERİNDEKİ MÜCADELE
35	Orta Akdeniz'de Alarm Phone
38	"Yağmur kimse durduramaz" ama Avrupa bunun için çok uğraşıyor
48	3 HAREKET HALİNDEKİ DAYANIŞMA
50	Denizde yolu kesilmiş ve Libya'ya götürülmüş olmak: Gözaltından sesler
54	Göç: Hak ve suç arasında
60	4 SINIRLARIN ÖTESİNDE BAĞLANTI KURMA
62	Dayanışma koridorları için!
66	Bir ağın oto-portresi
72	GÖNLÜMÜZ HALA HAREKET ÖZGÜRLÜĞÜNDE
81	Sözlük. Ağımız. Bağışlar.
86	Baskı

1

Ulusötesi Dayanışmanın 5 Yılı

Giriş

Alarm Phone'un 5 yılı

Marion Bayer, Hagen Kopp, Kiri Santer ve Maurice Stierl

WatchTheMed Alarm Phone'un beş yılı. Aşağı yukarı 2800 botla Akdeniz'deki çeşitli rotalarda insanlarla iletişim kurduğumuz, yolculuklarında onlara eşlik ettiğimiz ve onları desteklediğimiz 60 ay geçti. Denizde tehlike olan insanlar için 7/24 hatta olduğumuz 1800 gün. Bu proje Ekim 2014'te 50 aktivist tarafından başlatıldığında bunun hayal edilmesi bile zordu. Bugün, ağıımız Avrupa ve Kuzey Afrika'daki farklı şehirlerden olan 200 kadar üyeden oluşuyor. Farklı bölgelerde, mülteci ve göçmen topluluklarının hiç olmadığı kadar içerisindeyiz. Alarm Phone hareket özgürlüğü hakkını destekleyen ve AB sınır rejimiyle mücadele eden göç hareketlerinin kalıcılığına eşlik eden bir tür altyapıya dönüştü.

“Frontex yerine Feribotlar” talebi, denizde ölümleri bir an önce sonlandırmak için hala talebimiz ve görüşümüz olmaya devam ediyor. Ama bugün hareket halinde olanlar için güvenli geçişin sağlamaktan oldukça uzağız, ki aslında bunun gerçekleşmesi projemizi gereksiz kılacaktır. 2015 yılında, inanılmaz uzun süren bir göç yazını sabah akşam deneyimledik. Kısa bir süre için Balkan rotasındaki geçidin, daha yeni ve açık bir Avrupa getireceğine dair umut yükseldi. Ama kontrollerin ve Avrupa kalesinin korunmasında artan önlemler tam da o kış tekrar başladı. Geçtiğimiz birkaç yıl içinde Avrupa sınırları göze çarpan bir şekilde askerileşti ve dışa yöneldi. Ölüm ve acı, dışlayıcı ve caydırıcı AB politikalarının istenen sonuçları. Bunlara ırkçı tahrikler ve göçün kriminalize edilmesindeki artış eşlik ediyor.

Yine de şunu unutmayalım, 10 yıl önceki durum bundan daha iyi değildi. 2010'da Berlusconi ve Gaddafi Orta Akdeniz rotasını geçici olarak ama tamamen kapattı. O esnada Ege'yi geçip Kuzey ve Batı Avrupa'ya ulaşabilmiş binlerce kişi Dublin rejimiyle, tekrar ve tekrar, Yunanistan'daki sefalet geri gönderiliyorlardı. Sonra Arap Baharı geldi, onu Suriye'deki savaş

izledi. Bunlar 2015'te Balkan rotasındaki kontrollere karşı başarılı başkaldırıyla zirveye ulaşan yeni kaçış yollarını ve dinamiklerini harekete geçirdi. Bundan sonra olacakları kimse öngöremezdi; birkaç ay sonra buradaki sınırlar ve Dublin rejimi tamamen çöktü. Bu yakın tarihi göz önünde bulundurarak gelecekteki beş yılda olacak gelişmeleri tahmin edebilecek öngörüye kim sahip olabilirdi? Irkçı ve otoriter rejimler güç ve yetki kazanmaya devam edecek miydi? Yoksa sosyal adalet ve dolayısıyla hareket özgürlüğü için yeni ayaklanmalar ve kırılmalar mı olacaktı?

Bugün Avrupa ve Kuzey Afrika'daki neredeyse tüm toplumlar derinden kutuplaşmış durumda. Bizim “kutbumuz” nasıl kendini ortaya koyabilir ve genişleyebilir? Daha açık, özgür ve daha adil toplumlara doğru olan bir sosyal ekolojik dönüşüm hayal edilebilir mi? Ölümcül bölünmelerin üstesinden geldiği ve Güney Küre'nin sömürsünün durduğu bir dönüşüm. Projemizi üzerine kurduğumuz bu amaç hala geçerliliğini koruyor. Bu bağlamda: Duvarlar değil köprüler ile; dayanışma koridorları, ulusötesi bağlantılar ve ortak çalışmayla; milliyetçilik ve ırkçılığa karşı; küresel bir adalet için.

“Kriminalizasyon ve baskının devam eden formlarına rağmen ve onlara karşı biz, hareket özgürlüğü ve herkese eşit haklar için altyapılar kurmayı ve onları genişletmeyi amaçlıyoruz.” Bu amaçla Avrupa'nın her yerinden ayrıca Kuzey, Batı ve Orta Afrika'dan gelen beş yüzden fazla aktivist Temmuz 2019'da müşterek bir “Transborder Summer Camp” da (Sınırlarötesi Yaz Kampı) buluştu. Günlük pratik mücadeleler ve göçmen rotalarıyla ilgili fikir ve bilgi alışverişinde bulunduğumuz ve birbirimizi güçlendirdiğimiz bu etkileyici toplaşmanın hazırlanmasına Alarm Phone aktivistleri belirleyici şekilde katkıda bulundu. Bu kamp bize ve güney dış sınırlarındaki çalışmamıza tüm enerjimizle devam etmek için ilham verdi.

Alarm Phone vardiya takımlarımız, aynı anda üç Akdeniz rotasının hepsinde çalışıyor. Son yıllarda, acil durum planlarımızı değişen gerçekliklere ve deniz-göçmen dinamiklerine adapte etmemiz gerekti. Orta Akdeniz'deki durum 2014-2015'te Mare Nostrum kurtarma operasyonlarından, daha sonra 2016-17'de sivil kurtarma operasyonlarından ve 2018'den itibaren Libya'da toplu alıkonmalardan, kapanan Avrupa limanlarından ve denizden kurtarmanın kriminalize edilmesinden önemli ölçüde etkilendi. Ege

Denizi'nden 2015'te binlerce botun geçtiğine tanık olduk; 100'den fazla botla iletişim kurduğumuz haftalar oldu. Bu durumu Mart 2016'daki AB-Türkiye anlaşması ve onun yeni kısıtlama stratejisi takip etti. Bu duruma ve yıpratıcı hotspot sistemine (göçmen geçiş kontrol noktaları) rağmen botlar Yunanistan kıyılarına varmaya devam etti. Son olarak da Fas ve İspanya arasındaki geçiş: Uzun yıllar buradan gelişlerin sayısı düşük kaldı ama 2018'de ilk defa Batı Akdeniz başarılı geçişlerin rotası oldu. 2019'da AB tarafından finanse ve teşvik edilen Fas rejimi geçiş yapanlara şiddetli baskı uygulayarak tepki gösterdi.

Üç rotanın hepsi de bugün çekişmeli alanlar olmaya devam ediyor. Biz de bu mücadelenin bir parçasıyız. Her bir botun ve onların Avrupadaki güvenli bir limana varmalarının mücadelesi. Eş zamanlı müdahalelerimizi eleştirel belgelendirme ve kamuoyunda beyanlarla bir arada yapıyoruz. Akdeniz'in iki tarafında da yerel örgütlenme girişimleriyle ve öz-örgütlü göçmen gruplarıyla birlikte çalışıyoruz. Alarm Phone'u, denizleri geçerken dayanışmanın somut bir iradesi olarak görüyoruz. Bunun bir parçasına da kaçış hareketleri için "Underground Railroad" (Yeraltı Demiryolu) diyoruz. Kendimizi hareket özgürlüğü mücadelesi için büyüyen bir ağda ulusötesi ve çokdilli bir bağlantı noktası olarak görüyoruz.

Bu broşür son beş yılda ne deneyimlediğimizin ve ne inşa ettiğimizin izlenimini verme niyetiyle ortaya çıktı. "Anladım ki sınırların bir anlamı yok. Herkes özgür doğmuştur," diyor Tunuslu bir genç olan Harraga ("sınırların alevi"). Akdeniz'i geçtikten sonra İtalya'da tutuklanıyor, hapsediliyor ve geri gönderiliyor. Mücadelesinde ve Alarm Phone'la bağlantısında özgür hareket hakkını keşfetti. Harraga'nın deneyimi etkileyici deneyimlerden, birçok Boza'dan biri. Ama aynı zamanda da dikkate alınması gereken birçok trajediden biri.

Bu çalışmayı beş yıl boyunca denizde yaşamını kaybetmiş ya da kaybolmuş olanlara adadık. Günlük çalışmamızda olabildiğince onları anıyoruz; arkadaşları, anneleri, babaları ve kız ve erkek kardeşleriyle birlikte, denizdeki ölümlerle mücadele ediyoruz. Onları öldüren sınır rejiminin üstesinden gelmeyi bırakmadığımız sürece onlar yaşamaya devam edecekler.

16

17

WATCHMED ALARM PHONE EKİM 2019

“Selam arkadaşım, Ben Alarm Phone’danım.”

Botlardaki insanları cesaretlendirmek ve onlarla dayanışma göstermek için onların sesi oluyoruz.

Marion Bayer

Tehlike durumunda botta olan insanlarla konuştuğumuz zaman, sesimizden başka hiçbir şeyimiz yok ve çoğunlukla da iletişim kurmak için ancak küçük bir zaman penceremiz var. Akdenizin üç bölgesinin hepsinde, botlarda olan insanlarla 2500’den fazla konuşma ya da Whatsapp üzerinden kurulan iletişim gerçekleşti. Bu konuşmaların bazılarını oldukça ayrıntılı bir şekilde belgeledik çünkü üstesinden gelebilmek için her ufak bilgiyi yazma ihtiyacındaydık. Diğerleri Whatsapp konuşmalarında ve vardiya telefonlarında kaldı, telefonlar bozulana kadar. Bazıları da sadece iki kişinin hafızasında izler bıraktı. Bu yazı dayanışma göstermek, kısa süreli ilişkiler kurmak ve tehlikede olan insanları güçlendirmek niyetiyle sesimizi nasıl kullandığımıza dikkat çekmek için bazı kişisel deneyimleri paylaşmaya yönelik bir deneme.

Geçtiğimiz beş yılda küçük şeylerin birbirimizi anlamak için belirleyici olabileceğini öğrendik. Şüphesiz ki bir konuşmaya “Selam arkadaşım” diyerek başlıyoruz ve kim olduğumuzu söylüyoruz. Bu şekilde her şeyin tıkanmış gibi görüldüğü bir anda, biz “hoşgeldin” diyoruz. Bu, aynı zamanda bizim ne polis ne de sahil güvenlik olmadığımızı belli ediyor. Şimdi iletişim kuracak olanlar sen ve beniz. Şu an için neyin gerekli olduğunu anlamak için birbirimize zaman ayıracağız.

18

19

Bazen birbirimizi anlamakta zorlanıyoruz sadece dilsel engeller yüzünden değil. Tehlikeli bir durum içinde olmak bazen sesleri tizleştirebiliyor ve insanlar ölüm korkusu içinde olduğunda sözcükler anlaşılabilir hale gelebiliyor.

Panik, kelimeleri anlamsızlaştırabiliyor. En önemli işlerden biri bu korku çemberini kırmak. Konuşmayı ve birbirimizi anlamayı mümkün hale getirmek. Bir kişi panik halindeyken tekrar etmenin ne kadar yardımcı olduğunu zaman içinde öğrendik.

Bu zorluklara rağmen şaşırtıcı bir şekilde çoğunlukla diyaloga girebiliyoruz. Toplamamız gereken bilgilerin yanı sıra, sesimizle bir dayanışma hissi yaratabiliyoruz. İletişim sonlandığında hala kulaklarımızda yankılanan bir ses.

Bazen belki üç dakika ya da daha kısa süren konuşmalar oluyor – bir kadın telefona doğru bağırıyor: “Şükür, geldiler bile! Güvendeyiz!” İspanya’ya varmış olanların, zafer çılgılığı olan “BOOOZA” diye bağırmasını birçoğumuz unutamıyoruz. Bazen Whatsapp’tan “Teşekkürler, güvendeyiz” mesajı geliyor, baş parmak yukarı veya gülen yüz ifadesiyle.

Bazen sessizlik oluyor. Ya pil biter ya da telefon, sahil güvenliğinin eline geçmemesi için denize atılır. Bazen de ses denizin suyu tarafından bastırılır. Sessizliğin kalbini kırdığı anlardır bunlar.

İlişkiler kurarız; çoğu sadece en son aramaya kadar sürer. Nadiren, ancak şanslı olduğumuzda, hoşça kal demek için vaktimiz olur. Veda etmek, “Avrupa’ya hoşgeldin” ya da “bir daha ki sefere umarım başarısın” demek, metanet dilemek ve bunu tüm enerjinle sesine aktarmak.

Orta Akdeniz’de yaşanmış bir olayı asla unutmayacağım. 2019 Mayıs’ının 29’unu 30’una bağlayan gece. Vardiyaya başladık ve bizden önceki takım bize Orta Akdeniz’de tehlikeli bir vaka devretti. Aralarında 20 kadar kadın ve 15 çocuğun olduğu 90–100 kişilik bir bot, neredeyse Malta Arama ve Kurtarma bölgesine ulaşmıştı. Gün içinde STK hava aracı “Moonbird” tarafından yeri tespit edilmişti. Askeri bir uçak üstlerinde daireler çiziyordu ve İtalyan donanmasından bir geminin (P 490) yakınlarındaydılar. Buna rağmen ne İtalya ne de Malta acil kurtarma aramalarımıza yanıt vermedi. Botla tekrar iletişime geçtik:

23:47 (29.5.2019): Bottaki insanlarla konuştuk. “Çok yorulduk.

Hortumlardan biri hava kaçırıyor, bota su giriyor, daha fazla dayanamayacağız... Bütün gece beklememiz gerekirse, hiçbirimiz hayatta kalamayacak.”

00:13 (30.5.2019): Bottakilerle tekrar konuştuk. “Fazlasıyla soğuk. Çocuklar soğuktan acı çekiyor, onlar için endişeleniyoruz. Islaklar ve donuyorlar. Onbeş tane çocuk var. En küçüğü 9 aylık, bir tanesi 3, bir tanesi 4 yaşında. Çocukları botun köşesine taşımaya çalıştık, orada daha az su var. Ama bot sabit durmuyor, o yüzden hareket etmek zor. Burada 20 kadar kadın var. Kadınlar güçlü ama hamile olan bir tanesi çok hasta.”

Samimi bir şekilde konuşuyoruz, sanki birbirimizi uzun süredir tanıyor-muşuz gibi. Saatler sonra, kendimi dinlemeye daha fazla katlanamadığım bir anda telefonu hoparlöre alınca vardiya partnerim bu sesin bir arkadaşın sesine benzediğini söylüyor. Bir mülteci öz örgütlenmesinde bulunan, geri göndermelere karşı mücadelesinde tanıştığımız eski bir arkadaş. Telefonda-ki kişinin sesi bizim arkadaşımızın sesinin daha genç bir tonu; bu ses aramızda bir arkadaşlık köprüsü kurmuşa benziyor.

00:47 Bota tekrardan ulaştık. Gerçekten tükenmiş durumdalar. “Bazı insanlar panik halinde. Bazı insanlar korkudan aklını kaybetmiş durumda.” Doğruyu söylemeye karar verdik ve ona sahil güvenliğinin ne zaman onları kurtarmaya geleceklerini bize söylemediklerini anlattık. “Bu bizim için iyi değil, bizi kurtarmayacaklar. Kötüye işaret.” dedi. Yine de tehlikeli olabilecek bir panik yaratmaktan kaçınmak için insanlara umut vermenin daha iyi olacağına katılıyor.

01:20 Botla tekrar görüştük – sahil güvenliğinin geleceği konusunda yine söz veremedik. “Bize yaptıkları hiç insani değil.” dedi. “Bir günden uzun süredir burada denizdeyiz. Helikopterle, uçaklarla, her şeyle geldiler. Nerede olduğumuzu biliyorlar, sadece Libyalıların gelip cesetlerimizi götürmesi için bekliyorlar. Hala yaşayan birileri olursa onlar da belki suya atlayacak çünkü Libya’ya dönmektense ölmeyi tercih ederler. Neden bir balıkçı botunun bizi kurtarmasına izin vermiyorlar? En azından insanların ölmesini önlerler. Her ne boktan hapishaneye isterlerse bizi götürebilirler. Ama buradaki durum insanlık dışı, nasıl acı çektiğimizi tahmin bile edemezsiniz.”

20

21

Sonuna kadar onlarla kalacağımızı söylüyoruz, ne olursa olsun. Sahil güvenliği arayacağımıza ve baskıyı artırmak için kamuoyunu bilgilendireceğimize söz veriyoruz. Onlarla olduğumuz için bize teşekkür ediyor.

04:50 “Güneş doğdu ama hala yalnızız, hiçbir bot göremiyoruz.”

Sesi çok bitkin geliyor. Arkaplanda sanki artık paniğe kapılacak enerjileri kalmamış gibi sessizlik var. Bu ölümcül bir sessizlik. Sadece onlarla beraber olduğumuzu tekrarlıyoruz.

07:50 Bot tekrar aradı. “Çok yorgunuz.” Onlara İtalya’da bir baskı kampanyası başlattığımızı ve milletvekilleriyle, medyayla, vs. iletişime geçtiğimizi söylüyoruz. 1-2 saat uzakta bir kargo gemisi olduğunu ve rotasını değiştirmek ve onları kurtarmak için ona baskı yaptığımızı da aktarıyoruz.

08:00 Bot aradı. “5 yaşında bir çocuk öldü.” Arkada insanların bağırıldığını duyabiliyoruz. “Bir hortum hala hava kaçırıyor. Umarım gemi bize ulaşabilir.”

Bu durumlarda hep olan şey yine oluyor; doğru olmadığına inanmak istiyoruz. Bize bu bilgiyi sadece baskıyı artırmak için verdiklerine inanmak istiyoruz. Bir çocuğun ölmemiş olduğunu ummak. Beş yaşında bir çocuğun öldüğü daha sonra teyit edilmedi, ama insanlar karaya çıktıktan sonra yolculuk boyunca birçok kişinin öldüğünü söylediler.

08:19 Bot tekrar aradı. “Biz bir gemi görüyoruz. Çok uzakta ama büyük. Güneşin olduğu yerden geliyor.” İnsanların heyecanlandığını hissedebiliyorduk.

08:30 Bot aradı. “Gemide P490 yazıyor.” Kurtarma için nasıl hazırlanacakları konusunda bilgi verdik.

09:05 Bağlantı çok kötü ama şu an kurtarmanın başladığını söylüyorlar. “Hoşça kalın” diyor.

Paylaştığımız son sözler dileklerdi. “Umarım İtalya’ya sağ salim ulaşırsınız. Kendinize iyi bakın! Hoşça kalın, başka bir yerde başka bir zamanda – Avrupa’da bir yerde görüşmek üzere.”

Hoş geldin arkadaşım ve hoşça kal – umarım bir gün güvenli bir yere ulaşırsın ve belki, kim bilir, belki sokakta bir yerde karşılaşacağız ve bu deneyimi paylaştığımızı bilmeyeceğiz. Belki, bir gün, başka bir özgürlük savaşçısı bize eski bir arkadaşımızın sesine benzeyen sesiyle ortak mücadelemizi hatırlatacak.

Hareket Halindeki Kadınlar

Miriam Edding ve Maurice Stierl

Vardiya takımlarımızın tehlike durumunda olan bir botla iletişime geçtiklerinde, olabildiğince fazla detay öğrenmesi gerekiyor. Özellikle botla kurulan bağlantı daha sonra koparsa, en azından kurtarma ekiplerine iletmek için bazı önemli bilgilere ulaşmış oluyoruz. Botun konumu, vaziyeti ve bottaki yolcuların durumunun yanı sıra, tam olarak kaç kişi olduklarını ve hangi gruplardan oluştuklarını öğrenmemiz gerekiyor. Bu yüzden binlerce kez şu soruları sorduk: Botta kaç kişi var, kaç kadın, kaç erkek ve çocuk? Bu basit bir soru gibi gözükse de kurtarmadan sonra botların konumunu saptamak ve hala denizde bir yerde olmaları olasılığını gidermek için kritik bir bilgi. Kurtarma operasyonunun kendisi için de önemli bir bilgi. Akdeniz'deki sert koşullarla karşı karşıya kaldıktan sonra çoğunlukla hamile olan kadınların ve hareket halindeki kadınlara eşlik eden çocukların acil olarak tedaviye ihtiyacı oluyor.

23

Avrupa sınır rejimi cinsiyetçi bir rejim. Hareket özgürlüğünde (mobility) hiyerarşiler oluşturur. Birçok kadın için, ne kadar kötü durumda olsalar da ilk bulundukları yerden ayrılmalarını neredeyse imkansız hale getiriyor. Eğer ayrılabilirlerse, bilhassa cinsiyetçi deneyimler yaşıyorlar; çoğu kadın cinsiyet temelli şiddetin sistematik formlarıyla karşı karşıya kalıyor. Sınırların sürekli artan korunması yolculukların her zamankinden daha riskli olmasına katkıda bulunan temel etkenlerden biri. Profesyonel yardım almadan sınırların üstesinden gelmek neredeyse imkansız hale geldi.

Kadınlar denizi geçerken, genelde erkeklerden farklı deneyimler yaşarlar ve daha tehlikeli durumlarla karşı karşıya kalırlar. Bunlar birçok farklı etkene bağlıdır. Buna orantılı olarak, denizi geçmeye çalışırken erkeklerden daha çok kadınlar boğulurlar. Orta Akdeniz'de genelde şişme botların ortasına oturtulurlar. Amaç sudan olabildiğince uzakta, dolayısıyla

4 Temmuz 2019'da Meditteranea kurtarma gemisi Alex, Alarm Phone ekibinin acil çağrı alıp bunu ilettikten sonra tehlikede olan 54 kişiyi kurtardı. Foto: Meditteranea

“güvende” olmalarıdır. Oysa botların ortası deniz suyunun ve yakıtın en çok toplandığı yerdir. Bu toksik karışım ciltlerini yakar ve çoğunlukla derin yaralara neden olur. Botta bir panik durumu ortaya çıktığında ezilme ve boğulma riskinin en çok olduğu yer de botun ortasıdır. Daha büyük ahşap teknelerde, kadınlar zehirli dumanların birikmesi yüzünden boğulmanın çok daha hızlı olduğu ambar kısmında oturur. Yakalanma durumunda kaçmanın daha zor olduğu kısım da burasıdır. Birçok kadın erkeklerden daha uzun ve ağır kıyafetler giyerler, bu da denize düştüklerinde suyun üstünde kalmalarını zorlaştırır. Libya’dan ayrılan kadınların çoğunlukla yeterince yüzme bilmediği de raporlanan bilgiler arasında. Bazı kadınlar hamiledir ve bu, bedeninin fazla sıvı kaybetme riskini artırır. Kadınlar çoğunlukla onlarla yolculuk eden küçük çocuklara bakma sorumluluğunu da alırlar.

Libya’dan kaçan konuştuğumuz kadınlar, yolculuğa çıkmadan önceki hikayelerinde tarifsiz bir acıdan bahsediyorlar. Libya’da yaşadıkları acı “sadece” hapsedilmişken karşılaştıkları şiddet değil, bütün göç yolu boyunca katlandıkları şiddet ve sömürü. Çoğu için bu acı Avrupada da devam ediyor. İyileşmek ve travmatik deneyimlerin üstesinden gelmek gerçekten güvenli bir yer bulana kadar başlayamıyor. Hareket halinde olan kadınlara karşı şiddetin failleri, onlarla yolculuk eden diğer erkeklerin yanı sıra Avrupa’nın içindeki ve dışındaki askerler, sınır polisleri ve sahil koruma görevlilerini de kapsıyor.

Kadınlar yolculuk boyunca olabildiğince güvende kalmaya çalışmak için farklı stratejiler kullanıyor. Bunlardan biri de onlarla yolculuk eden erkeklerden biriyle cinsel ilişkide bulunma vaadi vermek. Bir kadının bize dediği gibi bu “korumaya karşılık seks anlaşması” şu anlama geliyor; “yolculuğumda birden çok fazla erkekle cinsel ilişkiye girmeye zorlanmak yerine beni tüm diğerlerine karşı koruması karşılığında sadece bir tanesini seçiyorum.” Başka bir kadın Saharadan geçen kadınların hamile kalmaya karşı korunmak için vajinalarına yatak malzemeleri soktuklarını anlattı. Bu stratejilere rağmen hala birçoğu hamile kalıyor ve bu durum kadınları yeni doğan bebeğe bakmak zorunda kaldıkları için daha da savunmasız bırakıyor.

Avrupa’ya doğru yola çıkmaya karar veren kadınların ve erkeklerin aileleri genelde onları yoksulluktan ve borçtan kurtarmaları için yola çıkan

bu aile ferdine çok baskı yapıyorlar. Çoğu kişi ailelerine destek olmak adına hayatlarını riske atmaktan başka seçimleri olmadığını düşünüyor. Bazıları içinse bunu başaramamak sosyal damgalama anlamına geliyor. Aile için para kazanmak, kadınlar için cinsiyetçi pratiklere ve deneyimlere dönüşüyor. İspanya’dan Danimarka’ya seks işçiliği yapmaya giden Taylandlı bir kadın: “bedenim ailemin borçtan kurtulmasını sağlayacak”, diyor. Ailesi borç içinde ama küçük bir arazileri var. Hala “araziye elimizde tutmak, onu satıp borcumuzu ödemekten daha iyi... Benim bedenim kendimle taşıyabileceğim bir parça arazi gibi, ama değeri gittikçe düşüyor. Tayland’da ise arazinin değeri düşmüyor.”¹ diyor. Şahsi borçlar ve aileye destek verme amacıyla Avrupa’ya doğru yola çıkma, hala daha, yeterince bilinen sebepler arasında değil. Halbuki bu nedenler yıllardır süren neoliberal politikaların direkt bir sonucu.

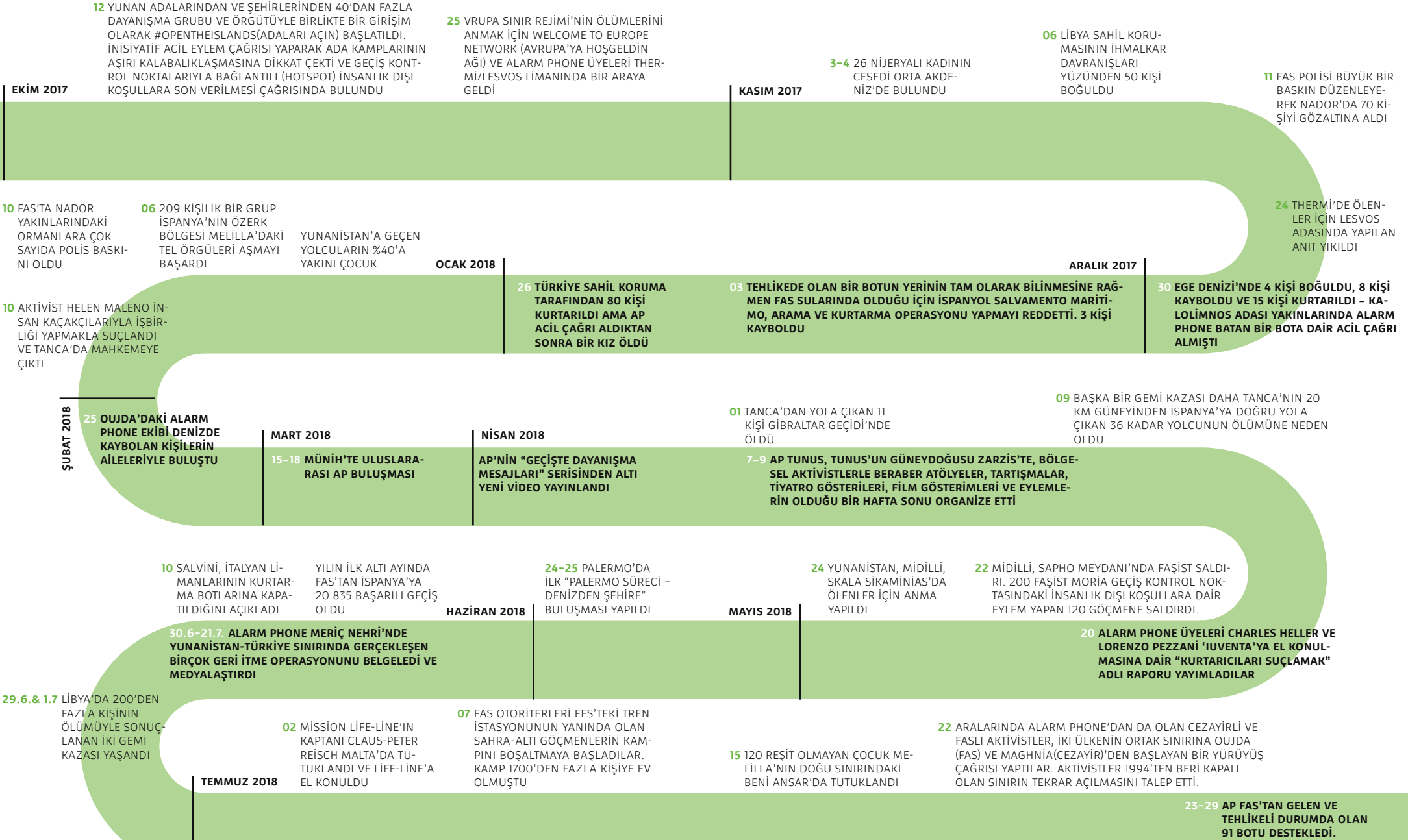
Hareket halindeki birçok LGBTIQ* bireyleri yolculuğa çıkmadan önce kendi ülkelerinde çok sert koşullarla karşılaşıyorlar – çoğunlukla da bu koşullar kaçma nedenleri oluyor. Yolculuklarında onlara biraz bile korumaya sağlayabilecek topluluk ağlarına erişimden yoksun oluyorlar. Çoğunlukla olabildiğince görünmez kalmak zorunda olduklarından kendi ihtiyaçlarını belirtmek olanaksız oluyor.

Hareket halindeki kadınların ve LGBTIQ* bireylerin karşılaştıkları berbat durumlar göz önüne alındığında onların kurban gibi resmedilişi şaşırtıcı olmayabilir. Yine de böyle anlatıların sürekli tekrarıyla gözden kaçan şey, onların azimlerini gösteren hayatta kalma, politik eylemlilik ve direnişleri; kendilerini, başkalarını ve yolculukları boyunca geçtikleri yerleri dönüştürme çabaları. Artık bu yukarıdan bakılan ve eksik temsil edilen sesleri ve hikayeleri dinlemenin zamanı geldi. “Botta kaç kişi, kaç tane kadın, çocuk ve erkek var?” diye sorulduğunda, vardiya takımlarımız sık sık hattın diğer ucunda sorularına yanıt veren bir kadın sesi duyuyor. Beraber yolculuk yaptığı diğer kişileri sakinleştiren ve kurtarma operasyonunu organize etmek için cesaretle bizimle beraber çalışan bir kadının sesi. Bizim dayanışmamız tüm kaçamamış olanlara, hareket halinde olanlara ve vardikten sonra hala şiddetin aşırı biçimleriyle karşı karşıya kalanlara gelsin.

24

25

¹ „My body is my piece of land“ Sine Plambeck in OpenDemocracy Sep. 2017

28 888 KİŞİ BATI AK-DENİZ’İ GEÇEREK İSPANYA’YA ULAŞTI	29 MALTA SAR BÖLGESİNDE KURTARILAN KİŞİLER 15 GÜNÜ AŞAN SÜRE SONRASINDA ZARZİS, TUNUS’TA İKMAL GEMİSİ SAROST 5’TAN KARAYA İNDİLER	AĞUSTOS 2018	02 AB KOMİSYONU İSPANYA’NIN GÜNEY SINIRINA EKSTRA SİVİL KORUMA EKİBİ YERLEŞTİRMEK İÇİN 3 MİLYON AVRO HARCADI	08 NADOR’DAN GÜNEY FAS-CEZAYİR SINIRINA TOPLU GERİ GÖNDERM	11 MİDİLLİ’ DEKİ İRKÇILAR AVRUPA SINIRLARINDA ÖLENLER İÇİN YAPILAN ANITI TEKRAR YIKTI	20 MARE LİBERUM (ÖNCEKİ SEA WATCH 1) İLK DEFA YUNANİSTAN’DA DENİZE AÇILDI. GEMİ SKALA Sİ-KAMİNEA YAKININDAKİ KUZEY KIYISINA YÖNELDİ VE ANINDA TAYFA YUNAN SAHİL KORUMA TARAFINDAN KONTROL EDİLDİ.	21 LESVOS’TAKİ STK ERCİ’DEN SARAH MARDİNİ, SEAN BİNDER VE ATHANSSİOS KARAKİTSOS ATİ-NA’DA TUTUKLANDI. TİCARİ TEMELLİ OLARAK İLLEGAL GÖÇÜ DESTEKLEMEKLE SUÇLANDILAR VE YÜKSEK CEZALARLA TEHDİT EDİLDİLER.
02 ALBORAN DENİZİ’NDE 60 KİŞİYİ TAŞIYAN BİR BOT KONVOYU BATTI – 34 KİŞİ BOĞULDU	03 ALARM PHONE 29 YETİŞKİN VE 13 ÇOCUĞU TAŞIYAN BİR BOTUN TÜRKİYE SAHİL KORUMA TARAFINDAN GERİ ÇEKİLMESİYLE İLGİLİ ÇALIŞMA YÜRÜTTÜ	EKİM 2018	29 HAMBURG’DA “WE’LL COME UNITED” (BİRLEŞECEĞİZ) YÜRÜYÜŞÜ	26 FAS TANCA’DA ŞİDDETİLİ BASKI; 500 ÜZERİNDE GÖÇMEN TUTUKLANDI	26 190 KİŞİ İTALYAN SAHİL KORUMA GEMİSİ “DİCIOTTI” TARAFINDAN SONUNDA KURTARILDI VE SİCİL-YA’DA KARAYA İNDİ	16-17 700 KADAR GÖÇMEN NADOR’DAN TİZNİT’E SINIR DIŞI EDİLDİ	26 ALARM PHONE LÜBNAN’DAN KİBRİS’A DOĞRU GEÇEN 8 YOLCUNUN OLDUĞU BİR BOTA DAİR ÇAĞRI ALDI. BİR ERKEK UZUN SÜRE DENİZDE BEKLEDİKTEN SONRA ÖZEL BİR GEMİ TARAFINDAN KURTARILDI. DİĞER 7 KİŞİ KAYIP, ÖLDÜKLERİ DÜŞÜNÜLÜYOR
25 BİR ALARM PHONE ÜYESİ CEZAYİR’DEN FAS’A SINIR DIŞI EDİLDİ VE SINIR DIŞI EDİLME SÜRECİNDE DOĞRUDAN POLİS KARAKOLUNDAN BİLGİ VERMEYİ BAŞARDI.	27 CHARRANA SAHİLİNDE, NADOR YAKINLARINDA [FAS] 20 CANSIZ BEDEN BULUNDU, ANCAK 4 TANESİ YEREL BALIKÇILAR TARAFINDAN KURTARILDI. YOLCULARIN HEPSİ BİR GÜN ÖNCE MELİLLA’YA YAKIN BİR SAHİLDEN AYRILAN GENÇ FASLILARDI	KASIM 2018	1-4 OUJDA, FAS’TA AP ULUSLARARASI BULUŞMA	07 TİCARİ GEMİ NİVİN TARAFINDAN LİBYA’YA GERİ İTİLEN 100 KİŞİYE DAİR AP VAKASI	18 117 KİŞİ LİBYA AÇIKLARINDA BÜYÜK BİR GEMİ KAZASINDA BOĞULDU	8-9 535 KİŞİ ENDÜLÜS/İSPANYA’YA ULAŞTI	21 YOLCULAR TİCARİ GEMİ LADY SHAM’DAN ALARM PHONE’A ULAŞTI. AP BİR TİCARİ GEMİNİN LİBYA’YA GERİ İTME YÜRÜTTÜĞÜNE BİZZAT TANIK OLDU
19-30 AP ZUWARAH’TAN AYRILAN BOTTAN ÇAĞRI ALDI DAHA SONRA SEA WATCH 3 TARAFINDAN KURTARILDILAR. SEA WATCH 3’ÜN 10 GÜN BOYUNCA KARAYA İNMESİ ÖNLENDİ. SONUNDA GEMİ KATANYA, SİCİL-YA LİMANINA GİRDİ	21 YOLCULAR TİCARİ GEMİ LADY SHAM’DAN ALARM PHONE’A ULAŞTI. AP BİR TİCARİ GEMİNİN LİBYA’YA GERİ İTME YÜRÜTTÜĞÜNE BİZZAT TANIK OLDU	ŞUBAT 2019	09 6 ŞUBAT 2014’TE SINIRI YÜZEREK GEÇMEYE ÇALIŞAN YOLCULARA SİVİL GÜVENLİĞİN YAPTIĞI ÖLÜMCÜL SALDIRININ KURBANLARI İÇİN ALARM PHONE ÜYELERİ 500 GEZGİN VE LOKAL AKTİVİSTLE BERABER, TARAJAL’A PROTESTO YÜRÜYÜŞÜ ORGANİZE ETTİ. TARAJAL, İSPANYA KOLONİSİ CEUTA VE FAS ARASINDA BİR SINIR BÖLGESİ	14 45 KİŞİ ALBORAN DENİZİ’NDE BOĞULDU. SADECE 22 KİŞİ FASLI MARİNE ROYALE TARAFINDAN KURTARILDI	18 İTALYAN KURTARMA GEMİSİ MARE JUNİO 49 KİŞİYİ KURTARDI. DAHA SONRA LAMPEDUSA’DA KARAYA İNDİ	21-24 TUNUS ŞEHRİNDE ULUSLARASI AP BULUŞMASI	23 FRONTEx YUNANİSTAN SAHİL GÜVENLİK FİLOSU İÇİN “DAHA FAZLA DESTEK” DUYURUSU YAPTI
28.2-1.3. İKİNCİ “PALERMO SÜRECİ – DENİZDEN ŞEHRE” BULUŞMASI, BARCELONA	28.2-1.3. İKİNCİ “PALERMO SÜRECİ – DENİZDEN ŞEHRE” BULUŞMASI, BARCELONA	MART 2019	21-24 TUNUS ŞEHRİNDE ULUSLARASI AP BULUŞMASI	21-24 TUNUS ŞEHRİNDE ULUSLARASI AP BULUŞMASI	21-24 TUNUS ŞEHRİNDE ULUSLARASI AP BULUŞMASI	21-24 TUNUS ŞEHRİNDE ULUSLARASI AP BULUŞMASI	21-24 TUNUS ŞEHRİNDE ULUSLARASI AP BULUŞMASI

27-30 EL-HİBLU 1 VAKASI. EL-HİBLU 1 TARAFINDAN KURTARILAN GÖÇMENLER BAŞARILI BİR ŞEKİLDE LİBYA'YA DÖNMENE DİRENDİ VE KAPTANA BASKI YAPILAR. KAPTAN ONLARI DAHA SONRA MALTA'YA GETİRDİ. ALARM PHONE DOĞRUDAN DAHİL OLMADI AMA DURUMU YAKINDAN İZLEDİ. KURTARILAN KİŞİLERDEN BİR KISMI VARIŞLARINDA TERÖRİZM SUÇLAMASIYLA YARGILANDILAR VE DAVALARI DEVAM EDİYOR

NİSAN 2019

03 ZUWARAH'TAN AYRILAN 64 KİŞİ AP İLK TEHLİKELİ DURUM ÇAĞRISINI ALDIKTAN SONRA BİR STK GEMİSİ OLAN ALAN KURDİ TARAFINDAN KURTARILDI

29 MARE LİBERUM, ALMANYA BAYRAĞINI TAŞIRKEN ALMANYA ULAŞIM BAKANLIĞI TARAFINDAN LİMANDAN AYRILMASI YASAKLANDI

MAYIS 2019

11 AP 35 KİŞİLİK BİR BOTUN TÜRKİYE SAHİL KORUMASI TARAFINDAN GERİ ÇEKİLMESİNİ BELGELEDİ

29 AP EGE DENİZİ'NDE, SAMOS YAKINLARINDA 51 KİŞİYİ TAŞIYAN BİR GEMİNİN GERİ İTİLMESİNİ BELGELEDİ

01 AP TÜRKİYE SAHİLİNDE 11 YOLCULU BİR BOTUN ACİL DURUM VAKASIYLA İLGİLENDİ. YOLCULAR KURTARILDI AMA DAHA SONRA 1 KİŞİ BODRUM SAHİLİNDE ÖLÜ BULUNDU

12 EKİM 2018'DEN BERİ TEL ÖRGÜLERİ AŞIP MELİLLA'YA İLK KEZ BAŞARILI OLARAK ULAŞILDI: 100 KİŞİDEN 52 KİŞİ GEÇEBİLDİ, GERİ KALANLAR GERİ İTİLDİ YA DA İSPANYA SİVİL GÜVENLİĞİ VE FAS "KUVVET DESTEKÇİLERİ" TARAFINDAN FAS'A GİRMELERİ ENGELLENDİ

17 AP 62 KİŞİLİK BİR BOTA YUNANCA VE İNGİLİZCE KONUŞAN MASKELİ ERKEKLER TARAFINDAN SALDIRILMASINI BELGELEDİ. KISA SÜRE SONRA BOT TÜRKİYE SAHİL KORUMA TARAFINDAN GERİ ÇEKİLDİ

02 AP FAS SAHİL KORUMASI TARAFINDAN YÜRÜTÜLEN VE YANLIŞ GİDEN BİR KURTARMA OPERASYONUNDA KURTULANLARIN TANIKLIKLARINI TOPLADI. HAMİLE BİR KADIN OPERASYON SÜRECİNDE HAYATINI KAYBETTİ. DİĞER 8 KİŞİ OPERASYON BAŞLAMADAN ÖNCE BOTTAN DÜŞÜP BOĞULMUŞLARDI

19 MARE LİBERUM ALMANYA' DAKİ DAVAYI KAZANDIKTAN SONRA GÜNEY MİDİLLİ LİMANINDAN AYRILDI. ULAŞTIRMA BAKANLIĞI'NIN GEMİYİ İNSAN HAKLARI İHLALLERİNİ BELGELEMekten ALIKOYMAK İÇİN HİÇBİR HUKUKİ TEMELİ YOKTU.

18 AP ACİL DURUMDA OLAN İKİ BOTTAN ÇAĞRI ALDI. BİR BOTTA 40 KİŞİ VARDI VE YUNANİSTAN SAHİL KORUMASI TARAFINDAN KURTARILDI. İKİNCİ BOT 55 KİŞİYİ TAŞIYORDU, SAMOS YAKINLARINDA MASKELİ ERKEKLER TARAFINDAN SALDIRIYA UĞRADIKTAN SONRA TÜRKİYE'YE GERİ ÇEKİLDİ

20 AP 23 KİŞİYİ TAŞIYAN ACİL DURUMDAKİ BİR BOTUN SAMOS YAKINLARINDAYKEN GERİ ÇEKİLMESİNİ BELGELEDİ

21 İKİ SİCİLİ TEMİZ ALARM PHONE ÜYESİ TANCA SOKAKLARINDA TUTUKLANDI. İKİ KADIN, BİRİ HAMİLE, POLİS KARAKOLUNA GETİRİLDİ VE DÖVÜLDÜ

31 MARİDİVE 601 İSİMLİ BOT, 65 GÖÇMENİ KURTARDI. TUNUS ÇOĞU BANGLADEŞLİ OLAN YOLCULARIN KARAYA İNMESİNE İZİN VERMEDİ. YOLCULAR 3 HAFTA KADAR BOTTA SAĞ KALMAYA ÇALIŞTILAR. YOLCULAR SONUNDA 18 HAZİRAN'DA ZARZİS, TUNUS'A İNDİRİLDİLER. ÇOĞU, HEMEN SONRASINDA SINIR DIŞI EDİLDİ.

20-21 ÜÇÜNCÜ "PALERMO SÜRECİ - DENİZDEN ŞEHRE" BULUŞMASI, NAPOLİ

12 SEA WATCH 3 ULUSLARARASI SULARDA 53 KİŞİYİ KURTARDI AMA EN YAKIN GÜVENLİ LİMANDA KARAYA İNMELERİ ENGELLENDİ. 29 HAZİRAN'DA 17 GÜN SONRA KAPTAN CAROLA RAKETE LAMPEDUSA'DA DEMİR ATTİ VE HEMEN TUTUKLANDI. KISA SÜRE SONRA SERBEST BIRAKILDI

5-6 370 KİŞİNİN OLDUĞU BİRKAÇ BOT MALTA SAR BÖLGESİNDE KURTARILDI

HAZİRAN 2019

05 AP ORTA AKDENİZ'DEKİ ACİL DURUMDA OLAN İKİ BOTTAN ÇAĞRI ALDI. BİRİNCİSİ 75 KİŞİYİ TAŞIYORDU VE MALTA SAHİL KORUMA TARAFINDAN KURTARILDI. İKİNCİSİ KARGO GEMİSİ ASSO VENTICINQUE TARAFINDAN KURTARILDI VE YOLCULAR POZZALLO, İTALYA'DA KARAYA İNDİRİLDİ

08 OYLAMADAN SONRA YUNANİSTAN'DA YENİ BİR TUTUCU HÜKÜMET KURULDU. YENİ GÖÇ POLİTİKALARI BAKANİ, GİORGOS KOUTSAKOS, "ACIMASIZ VE KARARLI BİR GERİ GÖNDERME PROGRAMI"NIN DUYURUSUNU YAPTI

9-14 SINİRÖTESİ YAZ KAMPI, NANTES, FRANSA

TEMMUZ 2019

04 MEDITERRANEA YELKENLİSİ ALEX, AP ÇAĞRI ALDIKTAN SONRA 55 KİŞİYİ KURTARDI

10 ATİNA'DAKİ CİTY PLAZA, DENİZ FENERLERİMİZDEN BİRİ, KAPILARINI KAPATTI. İRK-ÇILIĞA, SINIRLARA VE SOSYAL DIŞLANMAYA KARŞI DİRENEN, GÜVENLİ VE ONURLU ORTAK BİR YAŞAMIN YARATILDIĞI 39 AYDAN SONRA CİTY PLAZA, OTELİN ÖNCEKİ İŞÇİLERE GERİ VERİLDİ. CİTY PLAZA'DA KALAN TÜM MÜLTECİLER ŞEHİRDE GÜVENLİ EVLERE TAŞINDILAR

AĞUSTOS 2019

25 LİBYA AÇIKLARINA BÜYÜK TRAJEDİ YAŞANDI. 150'DEN FAZLA KİŞİNİN BOĞULDU. ALARM PHONE O GÜN ORTA AKDENİZ'DEN BİRÇOK KEZ ACİL DURUM ÇAĞRISI ALMIŞTI.

01 OPEN ARMS GEMİSİ AP TARAFINDAN ACİL ÇAĞRI ALDIKTAN SONRA İKİ BOTTAN 123 KİŞİYİ KURTARDI

09 OCEAN VIKING GEMİSİ AP TARAFINDAN ACİL ÇAĞRI ALDIKTAN SONRA 80 KİŞİYİ KURTARDI

2

Akdeniz'in Farklı Bölgelerindeki Mücadele

Orta Akdeniz'de Alarm Phone

Maurice Stierl ve Hagen Kopp

Bugün Orta Akdeniz'deki durum, Alarm Phone projesinin başladığı beş yıl önceki halinden oldukça farklı. 2014'te İtalya'ya deniz yoluyla ulaşan insanların sayısı bir önceki yılın dört misline çıkmıştı (ortalama 170.000 kişiye ulaşmıştı). Birçoğu İtalyan askeri-insani yardım operasyonu Mare Nostrum tarafından kurtarıldı. Ama denizden tehlikeli durum çağrıları almaya başladığımızda, aynı yılın Ekim ayında, operasyon sonlanmak üzereydi. Ortaya çıkan kurtarma boşluğu doldurulmamıştı. Onun yerine, Frontex operasyonu Triton'la ve Eunavfor Med askeri operasyonu ile AB kurumları ve üye ülkeler göçmenlerin Avrupa kıyılarına ulaşmasını engelleyecek önlemleri artırdılar. Buna rağmen başarısız oldular.

Daha sonraki yıllarda da geçişlerin sayısı yüksekti. İtalya'ya geliş 2015'te 154.000, 2016'da 181.000, 2017'de 119.000 kişi civarındaydı. Bu yıllar dünyadaki en ölümcül sınır bölgesinde insani kurtarma organizasyonlarının elzem müdahalesine tanık oldu. Yine de 2017 yılında önemli bir değişiklik oldu ve BM destekli Libya ve İtalya arasında 'mutabakat bildirisi' sonuçlandı. Avrupalı müttefikleri tarafından eğitilen, finanse edilen ve donatılan sözde Libya sahil güvenlikleri denizde kitlesel yakalamaları başlattılar ve binlerce kişi insanlık dışı geri gönderme merkezlerine ve aktif savaş bölgelerine geri getirildi. Sonuçta, 2018'de Avrupa'ya gelişlerin sayısı ciddi bir şekilde azaldı ve 2017'deki sayının beşte birine düştü (2018'de İtalya'ya gelişlerin sayısı 23.000 kişi kadar). 2019'da bu düşüş devam etti. Ağustos ayının ortasına kadar Orta Akdeniz rotası üzerinden Avrupa'ya ulaşanların sayısı neredeyse 5.300 kişi kadardı.

Alarm Phone bu değişime birinci elden tanık oldu. Bu bölgeden 2015'te her üç ya da dört günde bir; 2016'da her altı günde bir tehlikeli durum çağrısı alırken 2017 ve 2018'de her iki haftada sadece bir vakaya dair

35

çalıştık. Aynı zamanda toplam sayı düşmüş olsa da, Libya'dan kaçmaya çalışan insanlar tarafından Alarm Phone'a hiç bu kadar yüksek oranda ulaşılmamıştı. 2019 yılında, 1 Eylül'e kadar 3.500'den fazla kişi taşıyan botlardan bize ulaşıldı. Bu sayı bu dönemde Avrupa'dan Libya'ya ulaşmaya çalışanların kişi sayısının toplamının dörtte birinden daha fazlaydı.

Tabii ki bu istatistikler denizdeki mücadelenin ve her vakayla ortaya çıkan dramının sadece küçük bir yansıması. Kurtarıldıktan sonra Libya'ya geri gönderilenlerin olduğu vakalar var. Örneğin, kargo gemisi 'Lady Sham' tarafından Ocak 2019'da kurtarılan ve Libya geri gönderme merkezlerindeyken Alarm Phone'la bağlantıda kalmaya devam edenlerin olduğu vaka. Bize ulaştıktan sonra hiç tekrar iletişim kuramadığımız vakalar var. Mesela 1 Nisan'da bize ulaşan ama sonra bir daha bulanamayan 50 kişi. 10 Nisan'da tehlikede olan insanların yerinin bilindiği, hatta bir Avrupa savaş uçağının bıraktığı duman kutusuyla yerinin işaretlendiği ama sözde Libya otoriteleri tarafından yolları kesildiğinde olduğu gibi.

Bunların yanı sıra, sivil toplum dayanışma zincirlerinin ölüm ya da geri göndermelerin önüne geçtiği durumlarla da onlarla beraber hareket ettik. Mesela 3 Nisan 2019'da 64 kişi bize ulaştığında ve daha sonra Sea-Eye'nin Alan Kurdi kurtarma gemisiyle kurtarıldığında. 4 Temmuz'da denizde bir geceyi atlatmış olan 54 kişi bizi aradıklarında ve daha sonra Mediterranean'ın Alex'i tarafından bulunduğunda. 1-10 Ağustos arasında, bize alarm veren üç bot daha sonra Open Arms tarafından kurtarıldıklarında. Ya da tehlikede olan 80 kişi bizi aradıktan sonra, SOS Mediterranée'nin Ocean Viking'i tarafından 9 Ağustos'ta kurtarıldıklarında.

İnsani donanma son yıllarda bir hayli saldırıya uğradı. AB kurumlarının ve üye devletlerin bu kurtarma çalışmalarının yolunu tıkamak ve hatta onları kriminalize etmek için gerçekleşen devamlı teşebbüsleri durumu kötüleştirdi. Geçtiğimiz aylar boyunca, STKler tarafından yapılan neredeyse tüm kurtarma operasyonları Avrupa limanlarının kıyılarında bekletildi ve karaya çıkışları soruşturmalar takip etti. Bunlar, STK botlarının Orta Akdeniz'e dönmesini ve Avrupa'nın nasıl etkin olarak bu alanı bir ölüm bölgesine çevirdiğine tanıklık etmesini önlemek için kullanılan stratejilerdi. Her bir kurtarmayla ilgili mücadele edilmesi gerekse ve her tayfa yargılanmayı risk olarak alıyor olsa da, sivil kurtarma topluluğu çalışmaya devam ediyordu,

yılmadan. Yeni kurtarma gemileri operasyonlarına başladı. 2018'de Mediterranean'ın Mare Jonio'si ve Alex'i ve 2019'da SOS Mediterranée'nin Ocean Viking'i gibi. Bir taraftan da, sivil toplum hava keşif araçları Moonbird ve Colibri denizde karşı-denetlemeye devam ediyorlardı.

Denizi geçenlerin önde gelen aktörlerinin kimler olduğunu asla unutmamalıyız: göçmen yolcuların kendileri. Avrupa'nın sınırlarının daha da sıkılaştırılması için kullanılan bir sürü yola rağmen, insanlar hareket özgürlüğü için mücadele etmeye devam ediyor. Bazıları hala Avrupa'ya botla gelmeyi başarıyor. Aktif olarak yeni rotalar aranıyor ve çok çeşitlilikte olan taktikleri kullanarak Avrupa'nın caydırıcı mekanizmasını alt ediyorlar. Tabii ki, kaçakçılar da Akdeniz'de değişen gelişmelere ayak uyduruyor. Geçtiğimiz aylarda, nasıl daha öncekinden çok daha fazla botun Avrupa'nın SAR bölgelerine ve hatta İtalya'ya ya da Malta'ya kendi başlarına ulaştıklarını gördük. Bu vakalar genellikle uluslararası medyada rapor edilmiyor.

Özellikle Mayıs sonundan beri, Malta SAR bölgesine giren göçmen botlarıyla ilgili bir artış oldu. Bu da kaçan kişilerin Libya blokajına uğramak için çok daha uzak mesafeleri (100 deniz mili üzerinde) göze almaları gerektiğini bildiklerini gösteriyor. Örneğin 24 Mayıs 2019'da Malta Silahlı Güçleri Malta SAR bölgesine giren iki şişme bottan 216 kişiyi kurtardı. 10 gün sonra, SAR bölgesine daha da fazla bot ulaştı: 5 ve 6 Haziran arasında Malta'da 370 kişi kurtarılmıştı. Mayıs ve Haziran aylarında İtalya ve Malta'ya serbest ulaşan göçmen botların sayısı gözle görülür şekilde arttı. Bazı farklı tahminlere göre bu yolla Avrupa'ya ulaşanların Mart ayında 115, Nisan ayında 142, Mayıs ayında 295 ve Haziran'da 596 kişi. Bu da demek ki bu dört ayda toplamda 1148 kişi Avrupa'yı denizde kurtarılmaya gerek olmadan geçti.

“Yağmuru kimse durduramaz” ama Avrupa bunun için çok uğraşıyor

Yunanistan ve Türkiye otoriteleri hareket halinde olan insanların Avrupa’da korumaya ulaşmasını engellemek için geri püskürtme ve geri çekme stratejilerini Frontex’in ve NATO’nun gözü önünde yapıyor ve böylece insanların hayatlarını daha fazla riske atıyorlar.

Salinia Stroux

Bugüne kadar, Avrupa’ya olan Ege ‘güneydoğu’ göç yolu, Türkiye-Yunanistan sınırı üzerinden geçen göçmenlerin Avrupa’ya geçmesi için çok kullanılan bir yol oldu. Çoğu kişi denizi Türkiye sahiline kısa bir mesafede olan Yunanistan adalarına doğru botlarla geçiyor. Diğerleri uzun bir nehir olan Meriç/Maritsa’nın çizdiği kara sınırı olan yoldan geçiyor.

Alarm Phone 2014’te denizdeki ölümleri durdurmak için sivil politik eylemlilik ihtiyacıyla kurulmuştu. Aynı zamanda sınırlar boyunca gerçekleşen insan hakları ihlallerini gözlemek ve belgelemek için kuruldu. Türkiye’de ve Yunanistan’daki mülteciler her zaman ulaşılabilir bir acil durum numarasına olan ihtiyaçlarını sürekli ifade ettiler. Özellikle 2014-2016 yılları arasında Ege Denizi bölgesi diğer iki rotaya göre Alarm Phone’un en

38

39

fazla tehlikeli durum çağrısı aldığı yer oldu. Tehlikeli durum çağrılarında bir sürelik bir düşüşten sonra 2019 yılında yine daha fazla insan bize ulaştı.

Ekim 2014’te projemizi başlattığımızda, geri-itme vakalarını nasıl önleyeceğimiz konusu belirsizdi, ama bir yol bulmamız gerektiğini biliyorduk. 2015’ten önceki süreçte Ege Denizi’nde gerçekleşen büyük çapta, sistematik ve şiddetli geri püskürtmeler belirleyici olmuştu. Bu geri-itmeler “maskeli erkekler” ve/veya Yunanistan sahil güvenlikleri olarak tarif edilen failer tarafından gerçekleştirilmişti. Syriza hükümeti 2015’te Yunanistan’da göreve geldiğinde, Ege’deki geri püskürtmeler tamamen sona ermedi ama en azından bu vakalarda gözle görülür bir düşüş yaşandı. Bu düşüş aynı zamanda binlerce kişinin her gün Ege Denizi’ni geçtiği ve yüzlercesinin Alarm Phone’a ulaştığı, Ekim 2015 sonunda bir haftada 99 tehlikeli durumda olan botun Alarm Phone’u aramasıyla en yoğun noktasına ulaşan “uzun göç yazı” ile beraber düşünülmelidir. Bu dönem aynı zamanda mültecilerin iletişim kaynaklarını kullanmasında bir değişime tanık oldu. Akıllı telefonlarıyla yolculuklarının gidişatını ve mümkün olduğunda insan hakları ihlallerini belgelediler. Bu bölge hat kapsamında olduğu için, yolculukları boyunca Whatsapp da kullanabiliyorlardı. Öz savunmanın ve denizdeki insan hakları ihlallerine dair Lampedusa trajedisinden önce mevcut olmayan ama büyüyen kamuoyu ilgisinin bir birleşimi olan bu değişimin önemi hafife alınmaz. Yine de geçtiğimiz yıllarda da sürekli belgelediğimiz gibi geri püskürtmeler ve mülteci botlarına saldırılar hiç bir zaman tamamen durmadı. Sakız Adası yakınındaki geri püskürtme operasyonundan kurtulanlardan birinin 11 Haziran 2016’da bize söylediği gibi:

“Suriye, Eritre, Irak ve başka ülkelerden birkaç kişi daha bottaydık. Türkiye sahil güvenliği yerimizi saptadı ve bizi Yunanistan sularına kadar takip etti. Sonra durdular. Bir Yunanistan botu bizi durdurana kadar on dakika daha botu sürdük. Yunanistan botunda beş görevli vardı ve iki tane daha bot vardı: biri Portekiz’den ve bir tane de nereden olduğunu bilmediğimiz büyük bir bot. Yunanistan botu bizi güverteye aldı. ‘Artık güvendesiniz. Avrupa’ya ulaştınız.’ Biz Yunanistan’dan koruma istemeye çalıştık. İltica istiyoruz dedik. Konuşmamıza izin vermediler. Onlara problemlerimizi söyleyemedik ya da Türkiye’de de tehlikede olduğumuzu söyleyemedik. Sonra orada bekledik.

Diğer botlar uzaktan izliyorlar ve bekliyorlardı. 25 dakika sonra Türkiye sahil güvenliği geldi. Yunanistanlılar silahları kafamıza doğrultular ve eğer Türkiye botuna geçmezsek bizi vuracaklarını söylediler. Yunanistan botunun 'patronu' İngilizce olarak dedi ki: 'Söyle onlara, buraya tekrar gelirlerse onları öldüreceğim.' Bu herkese çevirilerek söylenmeliydi. Türkiye sahil güvenliği bizi alıp Türkiye'ye geri götürdü."

2016 yılının başlarında yasadışı olan bir devlet pratiğinin yerini bir başkası alıyordu. Bu da Türkiye ve AB/Yunanistan arasında "AB-Türkiye anlaşması" olarak bilinen, yeni uygulamaya konulan işbirliğinin bir sonucuydu. Artık daha az geri-itme oluyordu ama Türkiye sahil güvenliği tarafından yapılan geri-çekmelerde artış görüyorduk. Hareket halindeki insanlara göre, bu geri-çekmeler Yunanistan tarafından yapılanlar kadar şiddetli olabiliyordu. Daha sonraki üç yılda, geri-itme vakaları azaldı ama ortadan kaybolmadı. Belgelediğimiz üzere, örneğin 21 Temmuz 2017'de 26 kişiyle ilgili:

"Sahil güvenliğinin oldukça saldırgan olduğunu bildirdiler, büyük dalgalar yaratarak botun sağa sola sarsılmasına neden olmuşlar. Sahil güvenlik gemisindeki erkekler siyah giyinmişler ve silahlar taşıyorlarmış. Bota su girmeye başlamış ve insanlar panik haline girmişler. Yunanistan sahil güvenliğine yalvarıp, kronik sorunu olan hasta bir çocuk olduğunu ve tıbbi tedaviye ihtiyacı olduğunu söylemişlerse de, Yunanistan sahil güvenliği onları reddetmiş ve Türkiye'ye geri göndermekte ısrar etmiş. Kendi hayatları ve botta olan çocuklarının hayatının, bir

40

41

felçli ve bir sekiz aylık bebeğin de dahil olduğu, tehlikede olduğundan korkup Türkiye kıyısına geri dönmüşler. Burada da Türkiye polisi onlara almaya gelmiş. Yolcular bizi Yunanistan sahil güvenliğinden başka, Yunan, Fransız, Hırvat ve Alman bayraklarıyla donanmış olan başka bir botun geri-itme süresince dahil olmadan orada durduğu konusunda bilgilendirdi. Yolcular geri itildikten sonra Türkiye polisi tarafından tutuklandılar."

2019'un başlarından beri Yunanistan hakimiyet karasularında geri-itme ve mülteci botlarına saldırılar tekrar arttı.¹ 29 Nisan 2019'daki bir geri-itmeden kurtulan birinin Samos yakınlarında bize anlattığına göre:

"Gece 3 civarında Yunanistan'dan bize doğru gelen küçük bir hız botu tarafından durdurulduk. Samos olduğumuz yerden sadece 15 dakika uzaktaydı. Bot bize yaklaşıyordu, siyah bir tekne gibi görünüyordu. Hiçbir bayrak görmedim. Karanlıktı ve korkmuştuk. Hız botunun aydınlatma lambaları başta yanıyordu ama yaklaşıırken kapandı. Botta iki maskeli kişi vardı. Sanırım siyah kıyafetler giyiyorlardı. Durmamız için bağırıyorlardı. Karım sekiz aylık hamileydi. Ağlıyordu. Başka bir kadın vardı, dokuz aylık hamileydi. Maskeli kişilerin ucunda bıçakları olan uzun sopaları vardı. Bununla petrol deposunu ve motoru bozdular. Artık botumuz hareket edemiyordu. Dalgalar bizi Türkiye'ye geri taşıyordu. Belki 30 dakika sonra Türkiye sahil güvenliği geldi ve bizi tutukladı. Bence o iki maskeli kişi onları aradı. Bir polis karakoluna götürüldük ve orada iki gün tutulduk."

Geri-itmelerdeki bu artışın sebebi "merhametsiz ve azimli bir geri gönderme programı"nı anons eden Yunanistan'daki yeni seçilen sağ kanat Nea Demokratia hükümetinin Göç Politikaları Bakanı Giorgos Koumoutsakos ışığı altında okunmalı. Atina ve Selanik'te kağıtsız göçmenlere dair engellemeler tekrar eden baskınlarla uygulamaya geçmişti. Konu mültecilere geldiğinde siyasi gündem 'koruma' yerine 'güvenlik'; 'iltica' yerine 'geri gönderme' olarak çerçeveleniyordu.² Ağustos başlarında Vatandaş Koruma Bakanı Michalis Chrisochoidis ülkenin güvenliğinin "pazarlık edilemez" olduğunu söyleyerek, göç politikalarına dair güvenliliği artırmak için Meriç vali makamındaki kara sınırını ziyaret etti. Bunlar olurken, Türkiye ve Yunanistan kara sınırı arasındaki geri-itmeler hiç durmadı. İnsan hakları ihlallerindeki

The photo was taken on board of the Greek coastguard vessel. In the background you can see the Romanian coastguard vessels that was part of the Frontex mission. The refugees reported another Portuguese vessel which is not visible in the picture.
Photo: Anonymous

artan belgelemeye rağmen ancak birkaç iddia Yunanistan otoriteleri tarafından soruşturmayla alındı ve hiç biri bir devlet görevlisinin suçlu bulunmasıyla sonuçlanmadı. Tam tersine insan hakları aktivistleri, örneğin bölgede aktif olarak çalışan avukatlar, kaçakçılık ağlarına sözde dahil olduklarından dolayı soruşturuldular – yine sonuçsuz olarak. Alarm Phone, kara sınırının birden daha fazla kullanılmaya başlandığı bir yıl olan 2018'de geri-itmelerin çoğunda alarmla geçirilmişti (2018: 18,014; 2017: 6,592; 2016: 3,784).³

Meriç sınırındaki üç defa geri-itolmeden (30 Temmuz 2017, 8 Nisan 2018) sağ kurtulan bir kişinin bize söylediğine göre:

“Almanya’da geçici korumam var. Hasta olan annemin Suriye’den kaçmasına yardım etmek için 2017’de Yunanistan üzerinden Türkiye’ye döndüm. Ne yazık ki ona yardım edemedim ama yasal bir geri dönüş yolu da bulamadım çünkü Almanya Elçiliğindeki prosedür engellerle doluydu. Çaresiz, Yunanistan’a kaçak girip eve öyle dönmeye karar verdim. Bir kaçakçı buldum ve Yunanistan’a girmeme yardımcı olması için ona para ödedim. Yunanistan’a girdiğimde, Yunanistan ordusu beni kontrol için durdurdu. Kim olduğumu ve nereden olduğumu sordular. Pasaportumu ve cep telefonumu aldılar. Bir arabaya götürüldüm. Ertesi sabaha kadar beklemek zorunda kaldım. Erken saatlerde beni bir nehre getirdiler ve bir lastik bir bota koydular. Türkiye’ye geri gönderiliyordum. Belgelerimi istedim. Bana tekme attılar, düştüm ve bacaklarımı ve sırtımı incittim. Kendimi belgelerim olmadan Türkiye’de buldum. [...] Başarana kadar dört defa daha denedim ve iki kere daha Yunanistan tarafından geri döndürüldüm.

Ya da ailesi ikinci kere Meriç’ten geri döndürülmüş (22 Mayıs 2018) bir babanın dediğine göre:

“Yunanistan’a kara sınırından ulaştığımızda kızkardeşimin ailesiyle beraberdik. Bir noktada grup dağıldı ve kaybolduk. Kızım, kardeşimin ailesiyle beraberdi. Eşim hamileydi ve dinlenmeye ihtiyacı vardı, diğerleri devam ettiler. Günler sonra Atina’ya ulaştığımızda hayatta olup olmadıklarını bilmiyorduk. Sonunda öğrendik ki tutuklanmış ve Yunanistan polisi tarafından geri gönderilmişler. Bizi İstanbul’dan aradılar. Bu onları ikinci geri gönderişleri. Böyle eli kolu bağlı bir halde olmak, çocuğumuza yardımcı olamamak bize acı veriyor! Sınırdan

42

43

çok uzakta Yunanistan toprakları içerisinde yürümelerine rağmen polis yine de onları geri yolladı.”

Türkiye ve Yunanistan arasındaki askeri sınır bölgesinde uzun süre boyunca siyasi anlaşmazlıklar oldu. Özellikle denizde bugün hala farklı sınır çizgileri var ve bu durum bölgesel ‘aitliğin’ kesin bir tanımını yapmayı zorlaştırıyor. Yakın geçmişte devlet görevlileri, askerler, ordu gemileri ve uçakları tarafından yapılan yasadışı sınır geçişleri sürekli olarak diplomatik çatışmalara yol açtı ve sınırın tam neresi olduğuna dair sorunu daha fazla gündeme getirdi. Mart 2018’de iki Yunanistan askerinin Türkiye tarafına gayriresmi olarak geçişi üzerinden iki ülke arasında çatışma patlak verdi ve bu durumu Türkiye’den gelişlerin ani artışı takip etti. Bu basit bir rastlantı mı?

Siyasi sınır anlaşmazlıkları çoğunlukla ulusal ve Avrupa göç politikaları üzerinden dönüyor. ⁴ Daha geniş siyasi çıkarlar ve aynı zamanda bağımlılıklar ışığında ‘sınır yönetimi’ iki ülkenin de AB ile siyasi müzakereleri açısından önemli bir etken haline geldi. Örneğin, Yunanistan’da ‘borç krizi’ ya da Türkiye vatandaşları için vize politikaları. Avrupa’nın güneybatı kıyılarının kontrol etme taleplerini yerine getirmek ya da reddetmek, hotspot (göçmen geçiş kontrol noktaları) ya da artan yeniden kabullerle göçü ‘yönetmek’ ya da hukuka aykırı şekillerde, geri-itme ya da geri-çekmelerle mültecilerin AB’ye ulaşmalarını önlemek: bunların hepsi bölgede oynanan ‘güç oyunları’, çoğunlukla da sonuçları belirsiz.

On yıldan daha az süre önce Avrupalı ve uluslararası aktörler bölgeye fiziki olarak da girdiler. 2010 yılında AB Sınır Koruma Ajansı Frontex Yunanistan-Türkiye sınırını ‘çekim bölgesinin merkezi’ olarak kabul ederek, ilk bölgesel ofislerini Piraeus’ta açtı. ⁵ 2 Kasım 2010’dan beri Frontex, Hızlı Sınır Müdahalesi Takımı (RABIT) himayesi altında 24 üye devletten ve Schengen ilişkili ülkelerden gelen 175 misafir görevliyi koordine etti. ⁶ 2011’de Frontex “Poseidon” adlı deniz ve kara operasyonlarını başlattı.

Daha sonra Şubat 2016’da NATO savaş gemileri daha fazla destek için bölgeye girdi. Hem Frontex hem de NATO mültecilerin sınır geçişi denemelerinin (erken) tespiti için büyük bir rol oynuyorlar. Tespit edildiğinde, sınırın iki tarafının sahil güvenliğinin yakın işbirliğiyle, botların Yunanistan bölgelerine ulaşmalarını fiziksel olarak engellemek ya da Türkiye’ye geri çekilmelerini sağlamak için ulusal otoriteler çağrı yapıyor. Dahası AB,

Yunanistan ve Türkiye sahil güvenliklerin teknik desteği için büyük miktarda para yatırıyor, sınır devriyeleriyle ilgili teknik bilgileri ve araçları paylaşıyor ve sunuyor. AB aynı zamanda hareket halindeki insanların tanımlanması ve kayda alınmasında ve onların geri kabulü ve geri gönderiminde rol alır oldu.

İlk bakışta mesele insan hakları ihlallerine gelince Frontex ve NATO'nun ellerini kirletmeme çabası işliyor gibi görünebilir. Esasen onların odak alanı da hem deniz devriyelerinde hem de acil durum/kurtarmada kritik bilgileri toplamak insan kaçakçılığıyla baş etmeye yardım etmek için gözetim yapmak. Buna rağmen, mültecilere karşı yapılan insan hakları ihlallerinin sorumluluğunu onların da paylaştıkları inkar edilemez. CORRECTIV adlı basın araştırma merkezinin Ağustos 2019'da bu meseleye dair insan hakları ihlalleriyle ilgili yayınladığı rapor sayesinde bu meseleye dair daha fazla farkındalık uyandı.⁷

Son yıllarda büyük yasadışı geri dönüşlerin yaşandığı kara sınırı insan hakları ihlalleri açısından her zaman için gri bölgeydi.⁸ Denizden sınır geçişlerin önlenmesi bazen Yunanistan'ın elindeyken diğer zamanlarda Türkiye'nin elindeydi. Mülteciler için Yunanistan tarafından geri-itilmiş olsalar, Türkiye tarafından da geri-çekilmiş olsalar (Yunanistan sularından), hatta geçmeyi denemeden önce tutuklanmış olsalar da sonuç aynı: korunmaya ulaşma hakkı alıkonulmuş ve daha hayati tehlikeleri olan durumlarla karşı karşıya bırakılmış oluyorlar. İki taraftaki sahil güvenliğinin ve AB ve NATO'nun diğer sınır devriye ajansları açısından, tüm bu etkinliklerin tek bir amacı var: onların 'yasadışı' olarak gördüğü göçü durdurmak. Açıkça görülüyor ki burada, Ege Denizi'nde etkili olan şey koruma isteyenlerin haklarının ihlal edildiği bir sınır rejimi. Bu rejim, yoğunlukla onları daha tehlikeli durumlarla ya da daha kötüsü ölümle karşı karşıya bırakıyor.⁹

20 Ocak 2014'te Farmakonisi yakınlarındaki vakada, Yunanistan'ın geri-itme operasyonu dolayısıyla 11 kişi öldü. Bu Ege Denizi'nde en bilinen trajedilerden biriydi. En azından hayatta kalanların ve ölenlerin yakınlarının yasal adalete erişmesi için verilen büyük çabalara ve temsil eden avukatların kapsamlı yazılı kanıtlarına rağmen, Yunanistan ve uluslararası mahkemeler davayı reddetti.¹⁰ 19 Mart 2016'da iki kişi daha anlatılana göre reddedilen bir kurtarma operasyonu yüzünden hayatını kaybetti.¹¹ Başka

45

Lesvos sahilinde bulunan Afgan bir genç kadının kimlik kartı.
Foto: Marily Stroux

bir trajedi 16 Mart 2018'de Agathonisi yakınlarında gerçekleşti. 16 kişi öldü ve en azından 3 kişi kayboldu. Hayatta kalanlara ve yakınlarına göre botta olan kişiler acil yardımı aradılar ama ancak bir gün sonra kurtarıldılar – çoğu için çok geçti.¹²

Mültecilerin sınırda ölmesi sınır kontrollerinin artışıyla önlenemezken ki bu Frontex tarafından utanmazca ve saçma bir şekilde iddia ediliyor olsa da, biz Avrupa'da koruma isteyenlerin Ege Denizi'nde sistematik bir şekilde caydırıldığını görüyoruz. 'Mültecilere karşı savaş' devam ettiği süreçte sivil toplumun harekete geçmesi gerektiği konusunda ısrarcıyız: denizde kurtarmada, acil telefon ağlarında ve sınırlardaki insan hakları ihlallerini izleme, belgeleme ve ihbar etmede.

**GÖÇ HER ZAMAN OLACAK:
KİMSE YAĞMURU DURDURAMAZ.
SINIRSIZ VE PASAPORTSUZ BİR DÜNYA İÇİN!
HAREKET ÖZGÜRLÜĞÜ İÇİN
VE KALMA ÖZGÜRLÜĞÜ İÇİN
KİMSE İLLEGAL DEĞİLDİR! SINIRLARDAKİ ÖLÜMLERİ
DURDURUN!**

- 1 Alarm Phone'nun Haziran 2019'daki son raporu için bkz.: <https://alarmphone.org/en/2019/06/28/alarm-phone-aegean-report/>
- 2 Yunanistan Göçmen Politikaları hakkındaki son gelişmeler için bkz.: <https://rsaegean.org/en/human-rights-sacrificed-in-the-name-of-democratic-rigor/>
- 3 Bkz.: <https://data2.unhcr.org/en/situations/mediterranean/location/5179>
- 4 Bkz.: <https://www.aljazeera.com/news/2019/02/greek-turkish-turbulent-ties-worsen-190206060438274.html>
- 5 Frontex'in dahiliyeti ve sorumluluklarına dair Alarm Phone'nun açıklaması için bkz.: https://alarmphone.org/en/2015/02/15/push-back-frontex/?post_type_release_type=post
https://alarmphone.org/en/2015/10/25/frontexslowsdown/?post_type_release_type=post
- 6 RABIT: Frontex Hızlı Sınır Müdahalesi Takımı 2007'de kurulmuştu ama ilk defa Yunanistan'daki mevzilenmesinden sonra etkin oldu. Bkz.: http://www.frontex.europa.eu/rabit_2010/background_information/
- 7 Bkz.: <https://correctiv.org/top-stories/2019/08/04/frontex-transparenz/>
- 8 Alarm Phone'un kara sınırındaki dört belgelenmiş geri püskürtmesiyle ilgili açıklaması için bkz.: https://alarmphone.org/en/2018/07/06/four-push-back-operations-at-the-greek-turkish-land-border-witnessed-by-the-alarm-phone/?post_type_release_type=post
- 9 Alarm Phone çalışması süresince ölümlere dair, bkz.

https://alarmphone.org/de/2016/01/31/weekly-reports-january-2016-one-of-the-deadliest-months-ever-in-the-aegean-sea-5/?post_type_release_type=post and
https://alarmphone.org/en/2017/12/04/we-could-not-ignore-this-any-longer-interview-with-izmir-migrants-rights-activist/?post_type_release_type=post

- 10 Bkz.: <https://rsaegean.org/en/syrian-acquitted-for-deaths-of-refugees-in-farmakonisi-case/>
<https://www.gcr.gr/index.php/el/news/press-releases-announcements/item/347>
- 11 Bkz.: https://alarmphone.org/en/2016/06/20/support-for-a-co-ordinated-humanitarian-search-and-rescue-operation-is-denied-does-the-turkish-coast-guard-hold-responsibility-for-the-deaths-of-two-persons-at-sea/?post_type_release_type=post
- 12 Bkz.: <https://rsaegean.org/en/agathonisipressrelease/>
<https://rsaegean.org/en/agathonisishipwreck-the-case-file/>

3

Hareket Halindeki Dayanışma

The We'll come United 'Parade-Power-Block' at the untellbar demonstration in Dresden/Germany, August 2019.
Photo: Mazlum Demir

Denizde yolu kesilmiş ve Libya'ya götürülmüş olmak: Gözaltından sesler

Conni

20 Ocak 2019'da Alarm Phone aşağı yukarı 100 kişinin olduğu bir bottan arandı. Libya'dan bir gün önce ayrılmışlardı ve bir kargo gemisi tarafından Libya'ya geri gönderilmeden uluslararası sulara ulaşabilmişlerdi – bu geri gönderme İtalyan otoriteleri tarafından, hatta İtalyan Başbakanı Conte'nin kendisi tarafından emredilip, Libya'lı müttefikleri tarafından özel bir ticari gemiyle birlikte yapıldı. Bir gün sonra 21 Ocak'ta ikinci bir grup bize ulaştı – bu kez ticari bir gemi olan “Lady Sham” tarafından kurtarıldıktan sonra. Bu gemiden bizi sık sık aradılar ve böylece böyle bir geri gönderme operasyonu sırasında ne olduğuna eş zamanlı olarak tanık olduk. Lady Sham'ın tayfası, kurtarılanlara onları Avrupa'ya götüreceklerini söyleyerek kandırdı. Hapsedilmek üzere kadınlar ve erkekler olarak gruplara ayrıştırıldılar. Gemiden inmeyi reddettiklerinde dövüldüler ve küçük gruplar halinde gemiden Misrata limanına çıkmaya zorlandılar. Sonra da geri gönderme kampına transfer edildiler. Oradan bazı kadınlar hijyenik olmayan koşulları, tıklık tıklım dolu hücreleri ve işkence görmüş bedenleri gösteren fotoğraflar gönderdi. Bu kez olumlu olan tek şey medya çalışmamızın sonucu olan geniş medya yankısıydı – insanların Libya'daki bu acımasız merkezlerde kaldığı ya da ilk çıktıkları ülkeye gönderilecekleri gerçeğinin yanında oldukça ufak bir teselli. Tutuklulardan birinin bize söylediği gibi: “Medyada olmaya ihtiyacımız yok, kurtarılmaya ihtiyacımız var.”

50

51

03

HAREKET HALİNDEKİ DAYANIŞMA

“Lady Sham”dan Alarm Phone'a yapılan aramalar

21.1.2019

- 15:01 İnsanlar bizi bir ticari gemiden aradılar, muhtemelen Libya kıyısına yakın, biri Misrata'nın nerede olduğunu sordu. Libya'da olduğu söylediğimizde bağırdı, arkasındaki insanlar da bağırdı. Onlara yardım etmemizin gerektiğini bağırdılar. Onlara yardım etme olasılığımızın düşük olduğunu ama elimizden geleni yapacağımızı ve iletişimde kalmamız gerektiğini söyledik.
- 15:30 Biri eğer Libya'ya gönderilirlerse herkesin kendini öldüreceğini söylüyor. Orada 4 yıl kalmış ve Libya'nın nasıl olduğunu biliyor. Onu sakinleştirmeye çalışıyoruz. Öyle görünüyor ki İtalya'ya götürüleceklerini söylemişler. Aynı kişi kıyıyı ve limanı görebiliyor.
- 15:59 İlk arayan kişi tekrar aradı. Gemiye terk etmeyi reddetmek istediklerini söylüyor. Bir doktora ihtiyacımız var demişler: “Hepimiz hastayız!”
- 17:07 İkinci numara tekrar arıyor ve geminin adının Lady Sham olduğunu söylüyor.
- 18:10 Bir kişi güvertede 150 göçmenin olduğunu ve çoğunun hasta olduğunu söylüyor.
- 20:12 Aynı kişi şimdi ağlıyor ve oldukça çaresiz, Libya'dan ayrıldıklarında 160 kişi olduklarını ama bazılarının yolda

öldüğünü söylüyor. Kaç kişinin öldüğünü bilmiyorlar. Kargo gemisinde kadınlar ve erkekleri ayırmışlar, kocaları bile eşlerinin yanına gidemiyor. Tuvalet ve yiyecek yok.

21:18 Aynı kişi kadınların geminin başka bir yerine kapatıldığını söylüyor. Erkekler onları göremiyor. Ama onların ağladıklarını duyuyorlar. Kişi gemiye askerlerin girdiğinden şüpheleniyor. Bize hikayesini anlatıyor: Libya'daki işinden hiç para almamış. Patronu ona ateş etmiş ve onu geri dönerse öldürmekle tehdit etmiş. Onu sakinleştirmeye çalışıyoruz ve ona tüm bilgileri medya takımına vereceğimizi ve doktorların vardıkları limanda olacaklarını söylüyoruz.

21:40 İnsanlar hala gemide çünkü tayfa ve liman idaresi arasında sorunlar var. Demirleme yeri limanda değil.

22:40/23 Üç numaraya da şu an ulaşamıyor.

Misrata Karareem Hapishane Kampındaki kadınlardan gelen aramalar ve fotoğraflar:

Birkaç gün sonra “Lady Sham”dan arayan numaraları tekrar aramayı denedik ve o sırada Misrata'da hapishane kampında olan birkaç kadına ulaştık. Önce telefon üzerinden iletişim kurduk sonra whatsapp üzerinden bize fotoğraflar gönderdiler. Erkeklerin kamptan kaçmaya çalıştıklarını ama askeriye'nin geldiğini, onları dövdüğünü ve zorla

içeri aldıklarını söylediler. Telefonlarını saklayarak, hapishane gardiyanları tarafından tehdit edilmelerine rağmen bazı kadınlar birkaç gün boyunca bizimle bağlantıda kaldı. Kadınlarla aramızdaki konuşmalardan birkaçını burada paylaşıyoruz:

25.1.2019

- 13:28 **A.: Bir kadını acımasızca dövdüler. O kadın çocuk düşüren kadınlardan biri.**
- 15:54 C.: Alarm Phone bazı fotoğrafları yayınladı ve hapishane kampındaki kadınların durumu hakkındaki raporlamayı da size göndereceğiz!
- 23:47 **A.: Çok teşekkürler.**

26.1.2019

- 11:55 **A.: Lütfen, eğer yapabileceğiniz bir şey varsa, lütfen bize söyleyin, eğer bize yardım edebilecekseniz. Çünkü hepimiz Avrupa'ya gitmek istiyoruz, bazılarımız tekrar kaçmayı deneyecek.**
- 11:57 C.: Kolay değil, ama AB hükümetlerine baskı yapmaya çalışıyoruz ve lokal gruplar çok çalışıyor.
- 15:26 **A.: Bir kadın buradan şimdi ayrıldı. BM'de çalıştığını söyledi ve bize bir facebook adresi ve telefon numarası verdi, ama onun bir sahtekar olmadığından emin olmak istiyoruz. Hiçbirimizle konuşma şansı olmadı.**
- 17:30 C.: Bize MSF'den bu mesaj geldi, belki biliyorsunuz: Şu anda sağlıklı bir bebek doğdu. Anne

Karareem kampından hastahaneye MSF tarafından bu sabah sevk edilmişti. Onlara geri gönderme dışında bir alternatif bulmaya çalışıyoruz.

- 17:33 **A.: O kadın sabah buradan götürülmüştü. Biz buraya ulaştığımızda size götürüldüğünden bahsettiğimiz kişiydi ve dün geri getirilmişti ama bugün sabah doğum sancıları vardı ve tekrar hastaneye götürüldü.**

28.1.2019

- 17:38 **A.: Burada acı çekiyoruz, her gün daha kötüye gidiyor. Transfer edilmeye ihtiyacımız var, böylece kefalet verebiliriz ama hepimizi geri göndereceklerini söylüyorlar.**
- 19:12 C.: Size geri gönderileceğinizi kim söyledi ve bunu nasıl yapmak istiyorlar?
- 15:26 **A.: Biri beni kefaletle çıkarmaya geldi. Ama bizi geri gönderilmemiz için Tripoli'deki**

52

53

03

HAREKET HALİNDEKİ DAYANIŞMA

geri gönderme kampına göndereceklerini söylemeyi reddediyorlar.

30.1.2019

- 09:49 C.: BM'deki şu kadını aradın mı?
- 11:30 **A.: Hayır, aramadım. Bir sürü kişiyi aradım ve kimse yardım edemiyor sadece olayları yayınlatabiliyorlar.**

31.1.2019

- 20:03 C.: Umarım iyisiniz?
- 21:35 **A.: İyi değiliz. Dünden beri yemek yemedik. Transfer istiyoruz ama umurlarında değil.**

1.2.2019

- 12:09 **A.: Birimiz dün gece bayıldı ve gardiyanlar tarafından hızlıca hastaneye götürüldü.**
- 12:28 C.: Ah, nedeni neydi?
- 12:28 **A.: Bilmiyoruz. Burada herkes hasta.**

- 12:30 C.: MSF bilgilendirildi ama çok ama çok meşgul.

3.2.2019

- 12:02 C.: Merhaba, nasılsın? Hala Libya'da mısın?

Cevap yok – bu cesur kadınlar geri mi gönderildi, hala kamptalar mı yoksa başka bir bota mı bindiler bilmiyoruz...

Not: 03/07/2019 tarihli kadınların birinden gelen Whatsapp mesajı: Lady Sham'dan 60 diğer göçmenle beraber Nijerya'ya geri gönderilmiş.

Göç: Hak ve suç arasında

Metin: Hichem A. Giulia Bonacina ve Hela Kanakane'nin katkılarıyla. Arapçadan çeviri: Jihed Brirmi

Alarm Phone ile tanışmadan önce göçün bir suç olduğunu ve sınırları vizesiz geçmeye kimsenin hakkı olmadığını düşünüyordum... İtalya'dan geri gönderilip Alarm Phone grubuyla Redefey şehrinde buluştuktan sonra, hareket haklarımın bazılarının farkına vardım ve sınırların bir anlamı olmadığını anladım. Kişi özgür doğmuştur ve kimse doğduğu yeri seçemez. Kendi iradesi dışında verilen bazı kararların hayatındaki yerine dair nasıl sonuçlar doğurduğunu farkına vardıktan sonra kişi ayrılma kararını vermek ister, özellikle de mutluluğun olmadığı bir sefalet toprağında doğduysa. Yani durumunu fark ettikten sonra, kişi riskleri almaya karar verir, tehlikeleri yok sayar ve denize gider. Bu hayaller sınır polisi tarafından bastırılır ve kişi zavallı günlük hayatına devam etmeye zorlanır.

Alarm Phone ile ilk yaptığım buluşma ve Zarzis şehrinde beraber yaptığımız atölye beni hayata geri getirdi ve sınırsız bir hareket hakkına dair olan farkındalığımı yükseltti. Tüm insanlar doğum yerlerine bakılmaksızın eşittir. Yine de cevaplanmayan bir soru akılda kalır: “Neden diğer milliyetler dünyanın her yerine seyahat edebilirken ben yolum kesilmeden denizde birkaç kilometreden fazla gidemiyorum?” Bugün, Alarm Phone grubuyla olan buluşmalardan sonra, bu soruya yanıt arıyorum ama bu sorunun kimse bir yanıt olmadığını biliyorum.

Bugün bu soruya mevcut kaynaklardan yanıt arıyorum: yazılar, kitaplar ve diğerleri. Henüz özgür hareket etmenin doğal bir hak olduğunun farkına varma şansı olmamış bir sürü arkadaşımın göçe dair düşüncelerini paylaşıyorum. Aynı zamanda “Deportado”1 filmine katıldım. Burada ülkenin farklı yerlerinden insanlarla konuştum ve deneyimlerimizi paylaştık. Bugün haklarımı nasıl talep edeceğimi biliyorum. Ve hiçbir kısıtlama

54

55

En basit şeylere bile ulaşma hakkını bana vermeyen bir ülkede nasıl yaşayabilirim? Topluma bağlı olduğunuzu ama ancak kendinize güvenebileceğinizi bildiğiniz bir ülkede. Tuvaletle gitmekle düş almak arasında seçim yapmak zorunda olduğunuz bir yaşam düşünün! Böyle insanlık dışı koşullarda kim yaşayabilir? Devletin bizim kuzey sahillerine ulaşmamızı ve yoksulluktan kaçmamızı önlemesi şok edici. Buradaki insanların yazgısı yoksulluk ve bedbahtlıkla yaşamak ama mesele burada bitmiyor. Sefil hükümet genç insanları gelişim projelerine entegre etme mazereti altında onların ülkeye geri döndürülmesinden ödenek kazanıyor. Kişisel olarak bunu sınır bekçisi köpeğinin yapacağı bir işi olarak görüyorum. Tunus'un her yerinden vatanseverlik [patriotism] adı altında burada kalmakla ilgili medya

abartıları ve her taraftan gelen baskı var. Bana kalırsa bunlar boş sözler. Gerçek vatanseverlik, bu iç karartıcı ülkeyi yurt dışından gelen temiz paradan kazanılan hasılatı ülkenin ekonomisine katarak desteklemekle olabilir.

Bu metin Arapça'dan çevirildi, Hichem A. tarafından yazıldı. 2017'de Lampedusa'ya gitmek için Tunus'taki Redeyef şehrinden ayrılan genç bir Tunuslu tarafından. Redeyef, Tunus'un güneydoğusunda yüksek işsizlik ve fosfat madenciliğinin susuzluk ve yüksek kanser oranları gibi olumsuz etkilerinden mağdur olan bir maden kasabası. İtalya'da Hichem Lampedusa'daki göçmen geçiş kontrol noktasında (hotspot) hapsedilmiş ve sonra da Sicilya'daki bir geri gönderme merkezine alınmıştı. Sonunda da Tunus'a geri gönderildi. Alıkonulduğu süre boyunca hiçbir çevirmen ya da avukat görmedi ve kişisel durumlarının hiç biri göz önüne alınmadan İtalya'dan sürüldü. Lampedusa'daki kontrol noktasında gözaltına alınması yasadışıydı çünkü o zaman böyle bir yapıda özgürlükten mahrumiyeti haklı gösterecek hiç bir İtalyan kanunu yoktu ve verilen karar bir hakim tarafından onaylanmamıştı. Durumu birçok Tunuslunun yazgısına benzemekte. Geri gönderme merkezinden Tunuslular haklarına ve ülkelerine geri gönderileceklerine dair bilgilendirilmeden Palermo havaalanına transfer ediliyor ve sonra da Tunus'a geri gönderiliyorlar. Geri kabul edilmeler İtalya ve Tunus arasında yapılan direkt anlaşmalarla kolaylaştırılıyor (1998,

56

Sayfa 55/56/57: Zarzis/Tunus limanında Marsilya ve Tunus Alarm Phone üyeleri tarafından, yerel balıkçı birliğiyle beraber ölümcül sınır rejimine karşı yapılan eylem. Nisan 2018. Fotoğraf: JBO / Alarm Phone

2009, 2011). 2011 anlaşması İtalya'dan Enfidha havaalanına haftada bir 40 kişinin geri gönderilebileceği bir uçuşun tedarığının temelini oluşturuyor. 2017'de bu kota iki katına çıktı. Bazı sınırdışı etmeler aynı zamanda tarifeli uçaklar tarafından çeşitli İtalyan havaalanlarından yapılıyor ve bazı tanıklar gemiyle yapılan geri göndermelerden bahsediyorlar.

1 Deportato (2018) Tunuslu film yapımcısı Hammadi Lessoued tarafından yapılmış bir belgesel.

4

Sınırların Ötesinde Bağlantı Kurma

Dayanışma Koridorları İçin!

Fransa'da geçen yaz kampındaki başarılı bilgi ve deneyim alışverişleri ve güçlendiren ortamlar

Hagen Kopp

Tüm Avrupa'dan, Kuzey, Batı ve Orta Afrika'dan 500'den fazla aktivist Temmuz 2019'da Fransa Nantes şehrinin yakınında Sınırötesi Yaz Kampı'nda buluştu. Welcome to Europe(Avrupa'ya Hoş geldin) ağı beş gün süren bir buluşmaya öncülük etti. Pratikte farklı kaçış ve göç rotalarındaki iş yapan tüm grupları ve projeleri davet etti. Kampa sadece Alarm Phone'dan farklı 20 şehirden temsilci katıldı.

Kamp farklı grupların ve ağların masalarından bilgi alışverişi yaptığı "Sınırsız Panayır"la başladı. Balkan rotasından aktivistler Afrique Europe Interact (Afrika Avrupa Etkileşimi) üyeleri ile tanıştı; Barselona'dan Top Manta'dan arkadaşlar İzmir'den ve Helsinki'den gelen aktivistlerle kendi deneyimlerini paylaştı; Fransa'nın güneyindeki "Sınır geçenler" ile We'll come United (Birleşeceğiz) grubu fikir alışverişinde bulundu. Bu ilk günde karşılıklı güç veren harika bir atmosfer oluştu. Sonraki üç günde de atölye ve meclislerin ve onlara akşamüzzerileri eşlik eden müzik, tiyatro ve dansın ruhunu ilk günkü bu atmosfer şekillendirdi.

Tartışmalar, pratik deneyimlere, hareket özgürlüğüne ve herkes için eşit hakları destekleyen altyapıların genişlemesine ve kurulumuna dair sorulara odaklandı. "Dayanışma koridorları"nın programda çok talep görmesi bir rastlantı değildi. Tam katılımlı atölye üç alt gruba ayrıldı: bir grup çokdilli üretim ve sınırötesi bilgi materyalleri, varılacak ülke ve transite dair basılı ve çevrimiçi kılavuzlar için; ikinci grup barınak ve dinlenme evleri

gibi alanları desteklemek, (işgal edilmiş) sosyal merkezler ya da danışma kafeleri için; üçüncüsü kaçış ve göç rotalarındaki çeşitli yardım hatları ve alarm phone projeleri içindi.

Alarm Phone'un yanı sıra dört farklı acil yardım hattı projesinin katıldığı üçüncü atölyenin kısa bir özeti şöyle: Alarm Phone Sahara, Slovenya'dan geri itmelere (push back) karşı bir acil yardım hattı, İtalya ve Fransa arasındaki Alpine sınırında bir telefon projesi ve Frankfurt'ta geri gönderilmelere karşı bir acil arama grubu. İçeriksel yapıları ve gereklilikleri açısından beş proje de birbirinden oldukça farklı olsa da, karşılaştıkları problemleri tartışırken görülen ilginç benzerlikler vardı.

Her defasında yaşanan durumlar nasıl değişiyor ve biz nasıl esnek kalabiliriz? Devlet ya da kurumsal cephede kiminle işbirliği yapabiliriz ya da yapmalıyız? Telefon numaramızı nasıl yayarız? Vardiyalarımızı nasıl organize ederiz? Dil bariyeri ya da çeviriyle nasıl baş ediyoruz? Ve bir o kadar önemli olan başka bir soru: artan kriminalize etmeye karşı ne yapabiliriz?

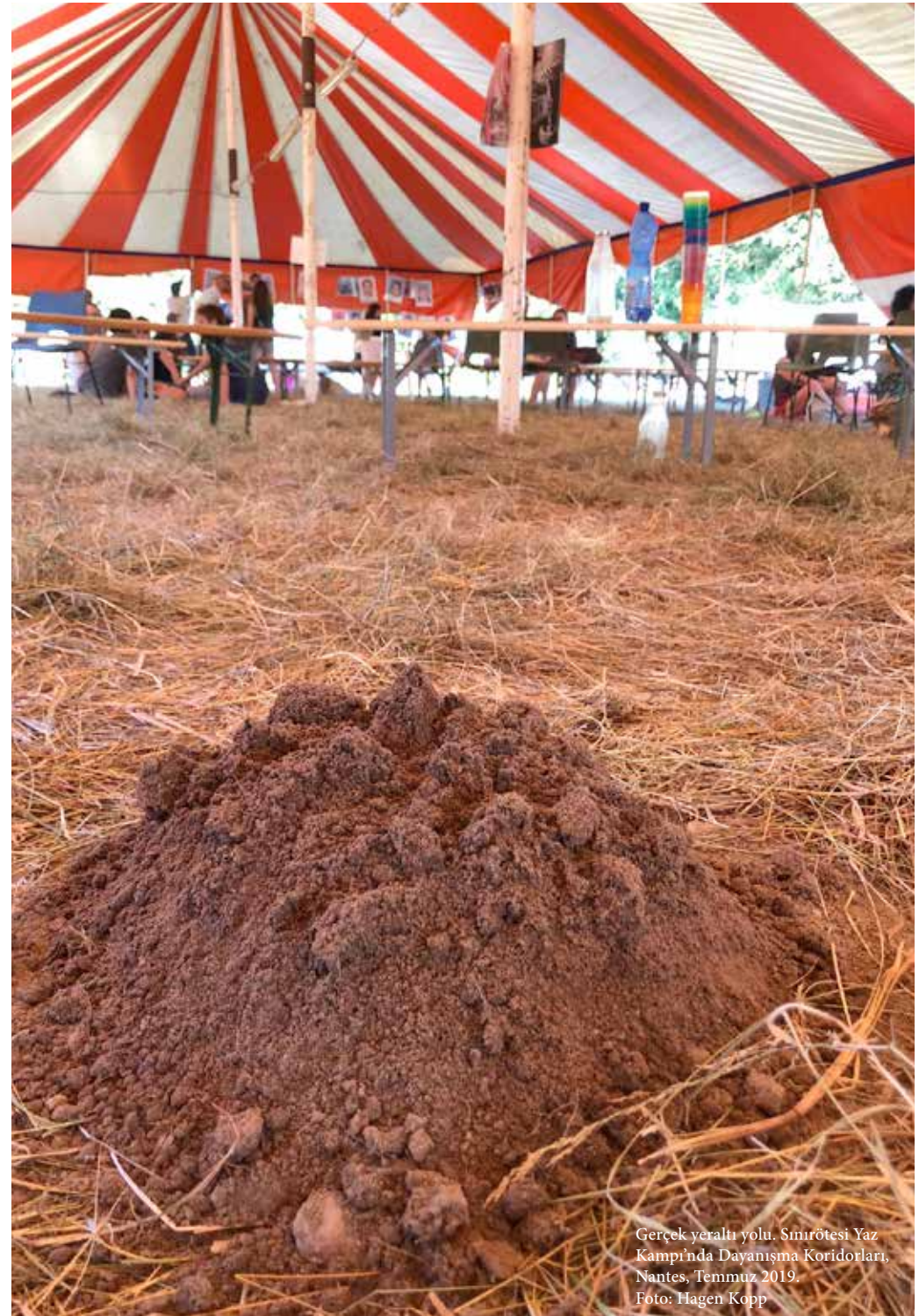
Devlet baskısını siyasi yutturmacalar ve medya abartmalarının takip ettiğini hepimiz biliyoruz. Eğer gerekli görürlerse, tamamen keyfi olan sözümona ceza gerektiren suçları tertip edebiliyorlar. Geçiş yapan mültecileri ya da göçmenleri destekleyen her projenin "yasadışı giriş ya da oturma hakkı"na yardım ve teşvik etme suçlamalarıyla karşılaşması teorik olarak mümkün. Dolayısıyla hepimiz potansiyel olarak "dayanışma suçluları"yız. Benzer şekilde, nasıl kamusal ve etkin bir şekilde ağlarımızı görünür kılabiliriz ve özellikle etkilenenlerin yararı için görünmez kalması gerekenler neler, gibi sorular her yerde ortaya çıkıyor.

Tartışma grubundakiler arasında Alarm Phone kesintisiz devamlılığı en uzun olan grup ve birçok şehirde de aktif takımları mevcut. Ulusötesi ve bilinçlice anti-merkeziyetçi olan bu yapı, sıkıntı veren otoritelerin bu acil çağrı hat projesini bir gecede felce uğratmasını zorlaştırmaya yarıyor. Alarm Phone koruyucu bir anti-kriminalizasyon stratejisi için örgütlenme modeli olarak 'yedi başlı ejderha' modelini seçiyor: eğer bir baş kesilirse, yerine iki baş çıkar. Bu ya da şu grubun zayıf olduğu noktada karşılıklı birbirlerinin yerine geçebileceği bir ağ yapısı yaratmak için çaba sarfediliyor.

Sınırötesi Yaz Kampı'nın büyük çadırında, son genel oturumun ortasında korkusuz bir köstebek yeraltından çıktı ve sunumu yapan kişinin

yanına küçük bir tepe yaptı. Bununla eğlenen katılımcılardan bazıları hayvanı olası gizli servis ajanına benzetti. Ama daha güzel bir alternatif de tasvir edildi. Önceki günlerdeki yapılmış başarılı tartışmalardan sonra bir şekilde aşıkaran bir fikir: kaçış ve göç hareketleri ile beraber ve onlar için varolan “Underground Railroad”(Yeraltı Demiryolu)un* günlük oluşumu ve genişlemesine ilham veren sembol olarak bir köstebek. Nantes'daki uluslararası toplantıya birçok katılımcı için heyecan vericiydi çünkü pratik alanda ilham ve karşılıklı olarak güç verdi. Kesin olan şu ki, bu kamp 20 yıldan daha uzun süredir yapılan ‘Sınırsız Kamplar’ın tarihinde en iyisi olarak hatırlanacak.

* Underground Railroad kölelerin ABD'nin güney eyaletlerinden güvenli olan kuzeye (mesela Kanada'ya) kaçmaları için destek sağlayan köleliğe karşı olanların kurduğu gayriresmi bir ağıdır. Gizli rotalar, sığınma evleri, kaçış yardımcıları ve gizli iletişimle 1810 ve 1850 arasında 100'000 kölenin özgür olmasını sağlamak mümkün oldu.

Gerçek yeraltı yolu. Sınırsız Yaz Kampı'nda Dayanışma Koridorları, Nantes, Temmuz 2019. Foto: Hagen Kopp

bir ağın oto-portresi

Davul gümbürtüsü: Fas'tan Almanya'ya, İngiltere'den Tunus'a, Nijerya'dan Fransa'ya, haftada yedi gün, günde 24 saat, 5 yıldır, onlarca göz, parmak, ten, kafa, dil, bedenler... insanlar... Alarm Phone'u mümkün kılıyor.

kolektif metin

Onlar:

Sonraki gün vardiyası olduğu için eve erken giden ve sabah vardiyası için bir Şubat günü sabah beşte Baltık denizine atlayanlar, hava durumuna ıstırap içinde bakanlar, rüzgar olmamasını dileyenler ya da hava kötü olduğunda bir acil arama olmamasını dileyenler, bilgisayarlarının önünde yemek yemeyi unutanlar ve onun yerine bir sigara içmeyi tercih edenler, diğerler stresli bir halde ortalıkta gezinirken vardiyada olanların karnını doyuranlar, çikolatalı kek pişirenler.

diğerlerini sakinleştirmek için telefonda konuşanlar,

kendilerini sakinleştirmek için telefonda konuşanlar,

baskı yapmak için her 30 dakikada bir arayanlar,

Akdeniz'deki durum hakkında konuşmaktan kendilerini alamadıklarında arkadaşlarının gözünde bir irkilme gördükleri için garip hissedener,

ve bazı arkadaşlar onları acayip bir tür kahraman gibi gördüğü için kendilerini garip hissedener...

66

67

Onlar...

Fas Sahil Güvenliği ile İngilizce konuşmanın onun için olduğu kadar sahil güvenlik için de baskı oluşturduğunu o an anlayanlar, Facebook'un sadece garip bir sanal arkadaşlık ortamı değil iletişim ve girişim için bir kanal olduğunu keşfedenler, sonunda bir akıllı telefona adapte olabilenler, sadece Alarm Phone için, ve bilgisayarının önündeki vardiyadan sonra beli tutulmuş olanlar.

Doğru dili konuşmadığı için aptal gibi hissedener ve çeviri gerekli olduğunda başka birini aramak zorunda kalanlar, ne yapacaklarını bilmediklerinde destek isteyenler, ve bir vardiyayı üstlenmek için son dakikada atlayanlar, yanan barikatların üzerinden vardiya telefonu alıp verenler, bir sosyal hareketin ortasında şehirde slalom yapanlar, zor bir vardiyadan sonra uyuyamayanlar ve sabah insanların kurtarıldığını öğrendiklerinde mutlu olanlar, vardiyasından bir gece önce uyuyamayan ve sonunda uykuya daldığında, rüyasında bozuk bir telefon görenler...

belli bir zil sesine katlanamayanlar,

gece boyunca da mesajlara cevap veren,

bir telefon çaldığında adaletsizliği, acıyı ve ölümün anımsayanlar, bağırarak için 8 saat boyunca nefesini tutanlar,

Katılmaya çalışanlar ama bu stresi kaldıramayıp vazgeçenler

Her zaman tetikte olan ve bir molaya ihtiyacı olanlar.

Xx/xx/xxxx deniz kazasında ölen kişilerin tek tek ismini bilmeyen ve bunun için kendini suçlayanlar.

Alarm Phone takımını bırakmak anlamına gelen şehir değiştirmek istemeyen biri ve onun tam olarak ne demek istediğini anlayanlar, şizofrenik hissedenenler, çünkü nerede olurlarsa olsunlar, bir gözüyle Akdeniz'i gözetenenler, sınırların ötesindeki arkadaşlarıyla ne yaşadıklarını asla unutmayacak olanlar,

birçok kez sanal olarak beraber çalıştıktan sonra

yüz yüze tanışmaktan mutlu olanlar,

birbirini hiç görmeden çok güçlü ve koşulsuz bir şey paylaşanlar,

isimlerine, bir gün, bir yüz ve bir gülümseme eklenecek olanlar,

“biz” diyenler, gerçek hayatta hiç tanışma şansları

olmamış olsa da...

...emoji takımları ve diğerleri...

Avrupa'ya bir botla geçme deneyimi olanlar ve bunu kolektif bilgiye

çevirenler,

hapisten korkmayanlar, çünkü her birimiz özgür olana kadar kimse özgür

değildir diyenler,

bu ağda çalıştığı için sert baskılarla karşı karşıya kalanlar.

Ve hata yapmaktan korkanlar ama ellerinden gelenin en iyisini yapanlar,

çok tutkulu ve sabırlı bir şekilde yeni olan insanları eğitenler,

en zor ve kötü haberleri alanlar ve unutulmasın diye bunları hikayeye

çevirenler,

bağlantıyı koparmayarak Libya'daki tüm geri itmelerin ve karaya çıkar-

maların duyulmasını ve etkilenen kişilerin adaletsizliğe uğramamasını

sağlayanlar,

kendilerinin de çözümü olmadığı çaresiz durumlarda umut verenler ve

yine de dayanışma göstermeye çabalayanlar,

68

69

vardiyalarda çalışanlar ve sonrasında ağlayanlar...

Birbirlerinin terli ellerini avucuna alanlar ve tutanlar,

Uyanık kalabilmeyi umanlar ve uykuya dalabilmeyi umanlar,

Ve bir de

gece korkuyu koklayanlar ve gündüz denizi görenler,

diğerlerinin zor bir vaka ile ilgili çalıştığını bilenler ve bir gün boş aldığından dolayı kendini kötü hissedenenler,

bedeninin rahat bir odada olduğu yerle aklının denizin çilesinde

olduğu yer arasında gece vardiyasını yürütmeye çalışanlar,

doğru pasaporta sahip oldukları için bir sınır kontrolünden geçerken iki-yüzlü hissedenenler,

Sadece bazı Alarm Phone takımlarıyla tanışmak için denizin diğer tarafında 5 gün geçirmek için uçağa binenler ve bunu başka hiç bir sebeple

yapmayanlar,

bazen Akdeniz'de yüzenler, sahilde bir aperitif içenler,

dalgalarında çocukluk anılarını bırakmış olanlar,

ve ona bakanlar ve onu güzel bulanlar

ve

çölü bir denize çevirenler...

Bir taraftan insan hakları ve demokrasiyle ilgili konuşurken, diğer taraftan insanların ölmesine izin verdikleri, geri göndermeleri ve geri itmeleri destekledikleri için siyasetçilere karşı öfkeli olanlar,

hangi dünyada yaşamak istediğimizi soranlar,

yaşama, ve dans etme hakkı gibi temel değerlere herkesin derinden inandığı bir dünyada yaşamak isteyenler.

Her yaşayan kişinin hareket etme özgürlüğü olması gerektiğine ve

nerede yaşamak istediğini seçme hakkı olduğuna ikna olmuş olan herkes,

tüylerini diken diken eden şiirler yazanlar ve cesaret kıran
bir anda kendisinde mücadeleyi tekrar alevlendirme gücü
bulanlar, dans edenler, şarkı söyleyenler, bağırانlar, içenler, ağlayanlar,
gülenler...

Her vardiyayla birlikte duvardan bir tuğla daha alarak onu bir köprüye
ekleyenler.

Gönlümüz Hala Hareket Özgürlüğünde

Zarzis/Tunus limanında Alarm
Phone Marseille ve Tunus'un yerel
balıkçı birliğiyle beraber yaptığı
protesto eylemi.
Nisan 2018
Foto: JBO / Alarm Phone

Duyarlar değil Köprüler İnşa et.
Lesbos'ta Seebrücke Eylemi.
Eylül 2018.
Foto: Maria Klenner

From the Sea to the Cities...
towards Corridors of Solidarity

Barcelona, March 2019

Palermo Charter Platform Process,
Barcelona, Mart 2019.
Foto: Alarm Phonea

Dayanışma Kazanacak! "Birleşeceğiz" eylemi. Hamburg, Eylül 2018.
Foto: Alarm Phone

SÖZLÜK

AB-TÜRKİYE ANLAŞMASI Anlaşma 20

Mart 2016'da yürürlüğe girdi. Anlaşmanın amacı olan bu tarihten sonra Yunanistan'a ulaşan tüm "düzensiz göçmenler"i Türkiye'ye geri gönderme başarılı olmadı. Yine de Türkiye'ye geri göndermeler düzenli olarak yapılmakta ve alıkoymalar da artış göstermekte.

AB YÖNETMELİĞİ 2001/51/EC Avrupa

Birliği direktifi, Haziran 2001'den itibaren sığınmacının başvurusu kabul edilmediği takdirde, taşımacının sığınmacının dönüş yolculuğunu karşılaması zorunluluğunu getiriyor. Dolayısıyla, taşıma şirketleri geçerli belgeleri olmayan göçmenleri genellikle kabul etmiyorlar.

AIS Automatic Identification System

(Otomatik Kimlik Tanımlama Sistemi) Otomatik gemi takip sistemi. Gemilerin konumları uydular ya da baz istasyonları tarafından belirleniyor.

ALIKOYMA (Interception) Ayrılmak

istedikleri devletin alanındayken denizde göçmenlerin durdurulması. Bu durumda, göçmenler ayrıldıkları devletin sınır polisi tarafından geri dönmek zorunda bırakılıyorlar. Bu bir kurtarma ya da sar operasyonuyla karıştırılmamalı.

BOZA (Bambara dili) Zafer. Batı Afrikalı

göçmenler Avrupa'ya ulaştıklarında attıkları kutlama narası.

DECRETO SICUREZZA I & BIS 2018 sonba-

harının başlarında ve 2019 yazında İtalyan hükümeti tarafından sunulan ve onaylanan yönergeler. İlk hüküm sığınmacılar ve göçmenler için verilen insani yardım ve destek yapılarını azaltıyor. İkinci hüküm daha spesifik olarak Sar eylemliliklerinde bulunan STK'ları kriminalize ediyor.

EUNAVFOR MED Sophia operasyonu.

Avrupa Birliği Akdeniz Deniz Kuvvetleri. Akdeniz'de "kaçakçılarla" mücadele etmek için Haziran 2015'te başlatılan AB askeri operasyonu. Mart 2019'da Eylül 2019'a kadar uzatıldı ama yetkisi hava gözetleme ile sınırlandırıldı. Bu Libya askeriyesinin botları alıkoyması için botların pozisyonlarını onlara bildirmek adına yapıldı.

FRONTEX Avrupa Sınır ve Kıyı Koruma

Ajansı. 2004'te Varşova'da kuruldu. Temel görevleri ulusal sınır politikalarını koordine etmek ve "düzensiz" göçe karşı AB sınırlarını "korumak". Avrupa kalesinin sembolü ve baş karakteri.

GERİ-ÇEKME [push-back] Göçmenlerin va-

rılmak istenen ülkenin güçleri tarafından ya uluslararası sulara ya da geldiği ülkeye illegal bir şekilde çıkarılması/çekilmesi Bkz. Geri-itme.

"Birleşeceğiz" eylemi. Hamburg, Eylül 2018.
Foto: Alarm Phone

GERİ-İTME [pull-back] Denizde göçmenlerin varmak istedikleri devletin bölgesinden Geri-çekme'de tanımlandığı gibi - ama bu durumda çıkış noktasındaki devletin güçleri tarafından - illegal bir şekilde çıkarılması/itilmesi – genelde varış yerindeki devlet otoritelerinin bilgisi ve rızasıyla.

HARRAGA (Arapça) Sınırı yakanlar. Akdeniz'i pasaportu olmadan botla geçen Kuzey Afrikalı göçmenlerin kendilerini tarif etmek için kullandıkları kelime.

İMO NUMARASI [IMO Number] Uluslararası Denizcilik Organizasyonu numara sistemi. Bir gemiyi ya da onun sahibini tanımlayan her gemiye özel 7 haneli numara.

IOM Uluslararası Göç Örgütü [ioM International Organization for Migration] 1951'de göçün yönetimi için kurulmuş olan devletler arası bir organizasyondur. Özellikle Batılı hükümetlerle yakından işbirliği yapar, örneğin göçmenlerin memleketlerine 'gönüllü' dönmesi konusunda.

SICAK NOKTA [Hotspot] Kontrol geçiş noktası. AB sınırlarının belli bölgelerinde mobil Frontex takımları tarafından incelemeyi kolaylaştırmak ve geri göndermeyi hızlandırmak için konuşlandırılmış merkezler. İlk sıcak nokta 17 Eylül 2015'te Lampedusa'da açıldı, bir başkası Ekim 2015'te Midilli, Moria'da açıldı.

MARE NOSTRUM İtalyan donanmasının Orta Akdeniz'de büyük çaplı sar operasyonları yürüttüğü hava ve deniz operasyonları, 2013/14'te uygulandı, 150.000 civarında mültecinin kurtarılması sağlandı.

MOONBIRD ve **COLIBRI** Sea Watch, İnsani Pilotlar İnisiyatifi ve Gönüllü Pilotlar'nın önayak olduğu, geniş bölgelerde botların tespiti için Orta Akdeniz'de sivil hava keşif misyonları yapan uçaklar.

MRCC (RCC ya da JRCC olarak da biliniyor) Denizcilik Kurtarma Koordinasyonu Merkezi. Devletlerin öncelikli arama ve kurtarma birimi. Sar operasyonlarını koordine ve kontrol ediyor.

SAR BÖLGESİ/OPERASYONU Arama ve kurtarma bölgesi/operasyonu. Akdeniz ulusal SAR bölgelerine ayrılmıştır. Tehlikede durumda olan botlar olduğunda, ilgili Mrcc, botu kurtarmak için bir SAR operasyonu başlatmak durumundadır.

SCHENGEN BÖLGESİ Ortak bir vize politikası olan ve kendi ortak sınırlarında genelde kontrollerin olmadığı Avrupa devletleri bölgesi. Yine de çevirmeler olmaktadır ve son zamanlarda daha geniş çaplı sınır kontrolleri tekrar devreye girmiştir.

SÖZDE LİBYA SAHİL KORUMA Bu ifade Avrupa tarafından desteklenen Libya sahil korumasını tanımlamak için kullanılmaktadır. Sözümona Libya sahil koruması Libya'ya geri-çekmeleri gerçekleştirmektedir ve sürekli deniz hukukunu ve uluslararası hukuku çiğnemekle suçlanmaktadır.

THEMİS Frontex ve İtalya İçişleri Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen ortak sınır güvenlik operasyonu. Şubat 2018'de başladı ve Triton'daki bir önceki operasyonu takip etti. Temel görevi sınır kontrolü, kurtarma ise ikincil kalıyor.

THURAYA Birleşik Arap Emirlikleri'nden bir uydu çağrı tedarikçisi ve uydu telefonunun kısa adı. Kapsama alanı tüm Akdeniz'i içine almaktadır.

WATCH THE MED AB'nin deniz sınırlarındaki ölümleri ve hak ihlallerini takip etmek için kurulmuş online belgeleme ve haritalandırma platformu. 5 Aralık 2013'te Boats4people (İnsanlar için Botlar) kampanyasının bir parçası olarak başladı (<http://watchthemed.net>).

ZODYAK Şişme botlar için kullanılan genel isim. Akdeniz'i geçmek için çoğunlukla kullanılan bu botların esas üreticisi Fransız şirketi Zodiac. Benzer şekilde lastik bot ya da dingi diye de biliniyor.

AĞ

AFRİKA-AVRUPA-ORTAK

Girişim 2010'ların başında kurulmuş küçük, uluslararası örgütlü bir ağ.
<http://afrique-europe-interact.net>

BOATS 4 PEOPLE

(İnsanlar için Botlar) Denizde göçmenlerin haklarını savunmak için 7 ülkeden 14 organizasyonun oluşturduğu bir birleşme.
www.facebook.com/boats4people

BORDERLINE EUROPE

(Avrupa Sınır boyu) Borderline Europe politik partilerden ya da hükümetlerden bağımsız, kar amacı gütmeyen AB'nin tecrit politikasına ve onun ölümcül sonuçlarına karşı çalışma yürüten bir dernek.
www.borderline-europe.de

FORSCHUNGSGESELLSCHAFT FLUCHT UND MIGRATION (FFM)

FFM 1994'ten beri var olan, kar amacı gütmeyen AB sınır rejimi ile ilgili araştırma ve belgeleme yapan bir kuruluş.
<http://ffm-online.org>

MISSING AT BORDERS

(Sınırlardaki kayıplar) Avrupa'ya ulaşmaya çalışırken ölen ya da kaybolan göçmenlerin ailelerine ses veren bir proje.
<https://missingattheborders.org/>

VOIX DES MIGRANTS

(Göçmenlerin sesleri) Voix des Migrants göçmenlerin ve mültecilerin durumuna dikkat çekmek ve göçmenleri ve mültecileri kendi haklarına dair duyarlılaşması ve harekete geçmesi için göçmenler

tarafından ve göçmenler için örgütlenen bir inisiyatif
<https://www.voixdesmigrants.org/>

WATCHTHEMED

AB'nin deniz sınırlarındaki ölümleri ve hak ihlallerini takip etmek için kurulmuş online belgeleme ve haritalandırma platformu. 5 Aralık 2013'te Boats4people (İnsanlar için Botlar) kampanyasının bir parçası olarak başladı
<http://watchthemed.net>

WELCOME 2 EUROPE

(Avrupa'ya Hoşgeldin) Mülteciler ve göçmenlere yolculuklarında yararlı olabilecek bilgileri sağlar.
www.w2eu.info

BAĞIŞLAR

Projemiz bağımsızdır ve bağışlarla sürmektedir. Alarm Phone çalışmalarına devam edebilmek için maddi desteğe ihtiyaç var:

- Öz örgütlü çağrı merkezimizde botlardaki insanların uydu telefonlarına ulaşmak ve bu telefonlara online kontör yüklemek için
- Göçmen topluluklarda birden fazla dildeki kartlarımızla acil hat numarasını yaygınlaştırmak için
- Denizdeki riske dair bilgi içeren bildiriler dağıtmak için
- Avrupa Sınırları ve Sahil Koruma Birimi Frontex'e karşı kampanya yürütmek için materyal üretmek için
- Ağımızı genişletmek için buluşmalar organize etmek ve farklı transit bölgelere araştırma ve ağ kurma gezileri düzenlemek için

BAĞIŞ İÇİN:

Forschungsgesellschaft Flucht & Migration
Sparkasse der Stadt Berlin
Reference: Alarm Phone
IBAN : DE68 10050000 0610024264
BIC: BELADEBEXXX

Verein Watch The Med Alarm Phone Schweiz
PC: 61-172503-0
IBAN CH21 0900 0000 6117 2503 0

BASKI

EDİTORYAL EKİP

Maurice Stierl, Kiri Santer,
Marion Bayer, Hagen Kopp

REDAKSİYON VE ÇEVİRİMENLER

Daniela Harsan, Lisa Täger, Kim Schweers,
Kiri Santer, Maurice Stierl, Miriam
Edding, Marion Bayer, Hagen Kopp, Nina
Violetta Schwarz, Lisa Groß, Costanza
Ragazzi, Johanna Lier, Flo*, Sarah Slan,
Balz Oertli, Simeon Leisch, Reto Plattner,
Thom Tyerman Kathrin Berger, Jan
Morgenthaler, Irène Müller, buerozwei
Berlin, Übersetzerinnen kollektiv, Dilan
De, Çağdaş . *.

GÖRSEL SEÇİMİ

Lisa Groß, Kashef, Amélie Janda

DİZAYN

www.bildargumente.de

DİZGİ/TASARIM

gut&schön Zurich,
Annegreth Schärli

İLETİŞİM

Eğer Akdeniz'de tehlikede durumda olan
bir vakaya dair bilginiz varsa, Alarm
Phone numaramızı arayabilirsiniz
+334 86 51 71 61, ya da bizimle
sos@alarmphone.org'dan iletişime geçebi-
lirsiniz.

Bizimle röportaj ya da raporlama için
iletişime geçmek istiyorsanız:
media@alarmphone.org

Eğer bizi desteklemek istiyorsanız ya da
bir talebiniz varsa:
wtm-alarm-phone@antira.info.

BİZİ TAKİP ETMEK VE HABERLER İÇİN

www.alarmphone.org
www.watchthemed.net
www.facebook.com/watchthemed.alarmphone
https://twitter.com/alarm_phone

Bizim yaşamak istediğimiz dünyada Alarm Phone yok. İnsanlar sadece bir sınır geçmek ve güvenli bir yere ulaşmak için denizde hayatlarını riske atmak zorunda kalmamalı. Tehlike durumunda kurtarılmak için aktivistler tarafından yürütülen bir acil yardım hattını aramak durumunda olmamalı. Her insan tehlikede kalmadan ve özgürce hareket edebilmeli. Ancak bugün dünyamızda küçük bir azınlık, ülkeler arasında hiçbir kısıtlama olmadan hareket edebiliyorken, çoğunluk diğer tarafa sağsalim ulaşıp ulaşamayacağını bilmediği yolculuklara çıkıyor. Alarm Phone hala var olmaya devam ediyor – başladıktan 5 yıl sonra. Hala devam ediyor çünkü Akdeniz'deki ölümler durmadı ve çünkü binlerce kişi denizi geçme hakkını kullanırken sınırları ,yakıyor'.

Bu beşinci yıldönümü kitapçığında, geçtiğimiz yıllarda Akdeniz'de 2800 civarı botun üzerindeki göçmen yolculara destek verirken gerçekleştirdiğimiz etkinliklerimizi ve bazı deneyimlerimizi değerlendiriyoruz.

Frontex Yerine Gemiler!
Kurtarma Suç Değildir!
Herkes için Hareket Özgürlüğü!